

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošljil. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrista 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviništkega telefona štev. 188.

Strankarska zavest.

Naš politični razvoj nam izpričuje zdravo pravno moč našega naroda. Vzljubiti ga mora, kdor razmišlja o tem. Globoko je vsprejel v svojo dušo krščanska načela, in ko se je v javnosti pričel boj proti njim, se je tudi brž zavedel njihovega pomena za javno življenje in svojih dolžnosti v tem oziru. Ta načelna zavest je označevala dobo njegovega političnega rojstva. Družila se je takoj izprva tesno z zavestjo njegovih narodnih in stanovskih pravic.

Morala je slediti druga doba — strankarske zavesti. V nji živimo. S. L. S. je naraven izraz ljudske duše. Čim se je vzbudilo v ljudstvu prepričanje, kaj mora, je tudi butil na dan resni sklep, da hoče. Samo si je izklesalo pot po svoji volji. Osnovalo si je demokratsko stranko, ker je bilo po svoji duševni dozorelosti pripravljeno zanj.

Anglež imenuje omahljivce, ki o njih ob volitvah nihče ne v, kam se bodo nagnili, s posebnim imenom the wobblers. Mnogokrat se je že pokazalo, da celo pri tako razvitem političnem življenju, kakor ga imajo na Angleškem, ti švigašvage odločujejo. Najbolji zgled nam je Gladstonova zmaga nad zastopnikom angl. države pri herolinskem kongresu. Vse ga je slavilo in občudovalo njegove uspehe, vendar je padel; the wobblers so odločili proti njemu. Kako naglo se izpremenje politične razmere ravno vsled omahljivcev, nam kažejo zadnje volitve na Nemškem, ko so naenkrat stotisoči zapustili socialno demokratsko zastavo. Z omahljivci torej moramo računati. Veliko vprašanje pa je, kje imamo omahljivce, ali med delavskim ljudstvom, ali med izobraženci. Potem šele moremo soditi in sklepati o stalnosti političnih razmer. Ponosno moramo priznavati, da pri nas med kmeti in sploh med delavskim ljudstvom omahljivci takorekoč nič ne štejejo. Pač pa jih imamo veliko število med izobraženci. Naši liberalci zato tako žalostno propadajo, ker ravno med tistimi, kateri so doslej oddajali glasove zanje pri volitvah, ni odločevala ne načelna, ne strankarska zavest, marveč vse drugi vplivi: politična brezbrzičnost, odvisnost, ozir na politično moč ki je bila slučajno v liberalnih rokah in neka duševna strahopetnost. O Darwinu pravijo, da je šel vsako nedeljo s svojo biblijo pod pazduho v cerkev, med tednom je pa s svojimi spisi podiral temelje vsaki veri. Takih mož, v znatno pomanjšani obliki, smo imeli tudi pri nas vse polno in jih še imamo. Ne štejemo jih med liberalce, marveč med omahljivce.

Kaj bo ž njimi? Po naši sodbi jih bo vedno manj, čim odločnejša bo strankarska zavest našega ljudstva. Ti ljudje imajo poleg drugih lastnosti tudi to, da so silno dostopni

javni sugestiji. Ta jih premaga. Za dušeslovca je zanimivo opazovati, kako se že sedaj kažejo vplivi raznih idej, ki so se zadnji čas suggerirale naši javnosti: Liberalna stranka poginja; dr. Tavčar je doigral; njegova politika je popolnoma zavožena itd. Ko se pričenjajo kazati na političnem obzorju konture politične moči S. L. S., je vpliv še hujši. Značilnih dokazov za ta vpliv je iz zadnjega časa dovolj. Naj omenjamo samo to, da je Radovljica imenovala Povšeta za častnega meščana in da je bilo treba silnega pritiska, da niso liberalci spravili v postojinski mestni zastop — kateheta.

Naša dolžnost je potemtakem predvsem širiti živo strankarsko zavest. To ni samo za nas v ožjem zmislu največjega pomena, marveč tudi za splošnost. Nič nimamo proti temu, če se vsled tega tudi vsi pravi in odkriti liberalci združijo v krepko organizovani stranki; nič se ne protivimo tesnejši socialnodemokratski organizaciji. Kar nam pomaga zmanjšati število omahljivcev, je dobro in vse služi tem ležjemu ozdravljenju naše javnosti. Ob času, ko je zavladala splošna in enaka volivna pravica, mora prodreti povsod geslo: V politiki odločujejo samo stranke. Posamniki morajo izprevideti, da s svojo posamiško modrostjo nikamor ne pridejo. Prikloniti se morajo stranki in držati ž njo. Če se bojujejo stranke med seboj, je mogoče priti do skupnih nastopov v stvarih, ki jih edinijo, mogoča so tudi premirja; če se pa bojujejo kaotične mase, se vse to ne dá doseči.

S. L. S. se zaveda, da ima za seboj disciplinirano armado z izrazitim strankarskim prepričanjem; po njenem zgledu se pa razvija tudi pri njenih nasprotnikih strankarsko življenje. Jasno je, da jim bomo izkušali odvzeti kolikor bomo mogli, njihovih dosedanjih pristašev, toda tudi zanje izrekamo, da jih mnogo raje vidimo politično organizovane, nego razbite in vsled tega nesposobne za vsako politično delo. Če pa pokaže bodočnost, kar tudi nekateri trdijo, da pravih liberalcev niti toliko ni, da bi mogli imeti svojo stranko, tem boljše!

Kongres v varstvo otrok.

Dne 18., 19. in 20. sušca t. l. se bo vršil na Dunaju prvi avstrijski kongres v varstvo otrok. Njegov smoter je razširiti in uglobiti zanimanje za vprašanja o varstvu otrok, razmotrivati pogoje zdravemu razvoju duševnih in telesnih sil na pravostni podlagi, ugotoviti dejanske razmere, dognati obstoječe napake, dogovoriti se, kaj je ukreniti, da se odstranijo, in staviti primerne nasvete zakonodajstvu in upravi.

Da se ti hvalevredni smotri kongresa čim najbolj pospešijo, se je na prošnjo dunajskega pripravljalnega komiteja osnoval tudi na Kranjskem deželni komite, ki so v njem zastop-

pani vlada, cerkev, pravosodstvo, deželna šolska oblast, deželni odbor, deželno stolno mesto Ljubljana, zveza kmetijskih županov, učiteljsko in interesovano društva in zavodi.

Deželni komite je trdno uverjen, da je varstvo otrok baš na Kranjskem povsem nezadostno in da nujno potrebuje primerne ureditve; zato menj smotrom kongresa najbolje ustreči, ako se v prvi vrsti loti razmotrivanja, kaj je na Kranjskem pomanjkljivega na tem polju in kako mu priti v okoli.

Na drugi strani se pa čuti tudi zavezane, opozarjati na važnost kongresa v varstvo otrok in vabiti k obilni udeležbi na njem.

Vprašanja zastran varstva otrok se dotikajo razuma in srca in so po njih prizadeti interesi najširših krogov. Ne le, da so ta vprašanja varstvenim sodiščem že odkazala nepričakovano širok nov delokrog, in da tudi kazenska sodišča in varnostna oblastva že čutijo vpliv bližajoče se reforme mladinskega kazenskega prava, ne le da sta se po novem šolskem in učnem redu in z uvedbo sirotinskih svetov duhovščina in učiteljsvo še v izdatnejši mieri pritegnila k delovanju v varstvo otrok, nego je bilo to dosedaj, bode name-ravana nova uredba skrbstva za mladino takisto državni upravi, deželni in občinam naklonila dober delež tega delovanja, namreč vso izvršitev skrbstvenih odredb tičočih se mladine. Načrti novih zakonov zastran varstva otrok utegnejo se že v bližnji bodočnosti predložiti tako državnemu kakor deželnemu zboru; zato so tudi člani javnih zastopov in sploh politični krogi pozvani pečati se s temi vprašanji. Zdravniškemu stanu daje zlasti nameravana uvedba šolskih zdravnikov povod, da se zanimajo za vprašanja o varstvu otrok. Po sirotinskih svetih so se slednjič tudi iz vseh drugih stanov in iz vseh slojev prebivalstva pridobili vrli sotrudniki za skrbstvo mladine.

Vsa ta oblastva, vse te korporacije in osebe bodo prizadete po obravnavah kongresa v varstvo otrok, in v njih interesu je, da se ga udeležijo.

§ 5. statuta za kongres pozivlja k udeležbi oficijelne odposlanke vlade, cerkvenih in drugih oblastev, samoupravnih zvez in korporacij, člane javnih zastopov, zastopnike in ude vseh društev in zavodov, ki se pečajo z vprašanjem o varstvu otrok, o skrbi zanje in o njih vzgoji, upravitelje verskih družb, nadalje osebe, ki delujejo javno ali zasebno kakor učitelji ali vzgojitelji, sodni, državno pravniški in upravni uradniki, odvetniki, notariji, zdravniki in druge še posebej k udeležbi povabljene osebe.

Za udeležbo pri razpravah je treba na ime se glaseče izkaznice, ki je zanj plačati osem kron, in ki daje hkratu pravico do vseh kongresnih spisov brez nadaljnega plačila.

Prvi močni zvezek kongresnih spisov je že izšel in obsega uvod dr. J. M. Baern-

reitherja s pregledom vse snovi, potem pa na 533 straneh poročila in članke o izprijenosti mladine, o njenih vzrokih, pojavih in njenem razširjenju v posamičnih kronovinah. Drugi zvezek izide nekaj tednov pred kongresom in bodo v njem objavljena o razpravnih predmetih pripravljena mnenja. Tretji zvezek pri-nese poročilo o razpravah kongresa. Komur ni mogoče osebno prisostvovati kongresu, naj si s plačilom članarine pridobi vsaj zanimive kongresne spise. Mnogo vzpodbude in poduka bo našel v njih.

Udeleženci naj se priglase, priloživši hkratu članarino, pri deželnem komiteju za varstvo otrok v Ljubljani (pri deželnem predsedništvu).

Predsednik deželnega komiteja za varstvo otrok:

Ludovik marquis pl. Gozani, m. p.

Tedenski pregled.

Mažarske spletki. Ogrska vlada bi rada odvrnila pozornost vnaničnega sveta od mažarskih škandalov, zato je bila napovedala za četrtek sejo gospodarskega odseka poslanske zbornice, da izvoli poročevalca za avtonomni, torej samostojni ogrski carinski tarif, dasi je bila dala poprej besedo ministrskemu predsedniku Becku, da počaka, dokler niso dovršena pogajanja z avstrijsko vlado. Ako bi se uveljavil samostojni ogrski carinski tarif, — je onemogočena vsaka nagodba. Položaj je bil zapleten, — vendar sta se zadnji dni Beck in Weckerle pobotala.

P. Wasmann, jezuit, je imel zadnji čas v Berolinu trikrat znanstveno predavanje. Najbolj je zanimala tvarina: Postanek človeka. Občinstva se je kar trlo. Navzoči so bili najodličnejši naravoslovci, vsenčiliški profesorji, častniki in dijaki. Po tretjem predavanju je bila javna disputacija; vanjo je poseglo 11 profesorjev, oziroma zoologov in znanstvenikov. Velika učenost in spretnost, s katero je odgovarjal P. Wasmann nasprotnikom, je napravila nanje in na številne poslušalce silen vtis. Vse je burno aklamiralo učenjaku, ki si je pridobil svetovno slavo. Videlo se je, da P. Wasmann vse svoje nasprotnike v filozofskih vprašanjih daleč prekaša. Ko je končal, so vsi nasprotniki stopili k patru in mu toplo častitali.

Občni zbor (IX.) čebelarstva društva je posetilo kakih 50 čebelarjev. Koncem leta 1906 je imelo društvo 17 podružnic in 758 udov. Društveno glasilo »Slovenski čebelar« se je razpošiljalo v 1200 izvodih. Občni zbor je sklenil med drugim prositi poljedelsko ministrstvo za podporo, da se ustanovi v Ljubljani, n. pr. v Marijanišču, vzoren društveni čebelnjak.

Prismoda. Tako debelih je pa »Slovenski Narod« še malo zapisal. Zadnjo soboto, ko je

LISTEK.

Brez sedbe

(Ruski spisal Nemirovič-Dančenko.)

Kitajcev modra oblačila so se bliščala v Gaoljanu. Komaj so začeli obdelovati polje, že so se razkropili delavci na vse strani — gotovo v znamenje, da se takoj prične vojska. Vrhovi južnih hribov so bili čezmnož posejani s črnimi pikami, — zdajci pa so se pokazali tam Japonci . . . Črne senice so se pomikale od tam navzdol. Skozi daljnogled se vidijo še pravkar na praznih cestah sive meglice. Brez dvoma se od tam pomika sovražno topničarstvo. Res se zablizi zdaj pa zdaj v daljavi železna topova cev, kadar razprši veter prah in posveti nanj solnce. Zapazili smo žrela topov in ni še minila ura, ko naenkrat zagrmí v daljavi votlo in pretresujoče. V višino je švignila orjaška krogla, živžgaje je rezala zrak, padla na tla in razstrelila se je prva karteča. Ustrelilo se je kar tja v en dan. Še nekoliko minut — pa je zopet zadonelo v daljavi, pred nami in za nami so padale karteče, od rumenega polja se je vzdigoval prah in dim in vmes je švigal ogenj. Kot bi koga iskali, ječali in sikali so jekleni kosci.

General je opazoval teren, na katerem smo se nahajali.

»Razprostitute se! . . . Razprostitute se!« . . . Sijajni štab mu je polnoštevilno sledil. Skoro gotovo so jih Japonci opazili, kajti

kroglice so padale krog njih kot da bi deževalo. Jezdec se se razprostrli v dolgo vrsto. Kmalu smo jezдили skozi ozek predor, med dvema zidovima. Poredkoma je pokukala čez zid sulica kakega kazaka.

V visokem bičevju je nekaj zašumelo. V trenutku sem zagledal tam nekaj prestrašenih rumenih obrazov in poleg njih sivga osla, ki je melanholično povešal glavo. Očividno so se v to goščo skrhli miroljubni delavci. Solnce je hudo pripekalo, konji so bili premočeni, sopli so težko.

»Kaj-le ima toliko opraviti,« mrmral je v bližini dolg častnik.

»Čemu tu rekognoscirati, saj nam je sovražnik pred očmi.«

»Njega še ni naskočil Vladimir; in to bi bilo sedaj za nas prav dobro. Oni je v najhujšem ognju, vpricho japonske pehote opazoval njih postojanke.«

»Ti nam postrele konje.« . . .

»Ali pa celo nas.« . . .

Kakor bi poklicali — začelo je pokati, kot kot da bi se lomilo suho vejčje v Gaoljanu. Mimo nas so živžgale svinčenke . . . Sprejdi se je nekemu vspeh konj in na mokrem vratu se je pokazala rana, iz katere je curkoma lila kri.

»Hej, kazaki! . . . zaklical je general.

Par obrazov močnih čeljusti in škilastih oči se je prikazalo.

»Poiščite lopove!«

Kakor bi trenil skočili so kazaki v Gaoljan ali ne tja odkoder se je slišal strel . . . Čuje se šuštenje in lomljenje bičevja . . . na vse strani se pripogibajo njega glavice, tresejo se in jočejo . . . Čui, kaj se glasi?

Močan vdarec s kopitom ob trda tla — lajanje vdarnjenega psa . . . Iz bičevja se je počasi dvignil v zrak sit rejen ptič in izginil v višini . . .

Čez dobro uro smo se obrnili. Sovražnik je zasedel drugo postojanko tako, da ga nismo več videli. Skril se je za grmičevjem in za hribi. Toda tudi tam ni počival. Venomer so letela na nas smrt noseče karteče . . .

Nekdo je zavpil — toda kakor se nam je zdelo bolj iz strahu kot bolečine. Hiteli smo k častniku, katerega je podpiral sluga, da ni padel raz sedlo.

»Kaj pa je vam?«

Pogledal me je začuden, z velikimi očmi, dihal je težko in nehoti odpiral usta, kot da bi mu prmanjkovalo zraka v brezmejni prostornini. Nato šele sem opazil, da mu padajo od vratu debele rdeče kaplje.

»Skoro gotovo prihaja oddelek Vladimir-rovcev.« pristavi prejšnji častnik.

»Kako to?«

»Rekognosciranje se je zgodilo z velikimi izgubami.« . . .

Še par korakov in došli smo kazake, kateri so natanko storili, kakor jim je ukazal general. Pred sabo so gnali štiri Kitajce, privezane s kitami drug k drugemu. Enakega strahu, kakor sem ga bral s teh rumenih obrazov nisem nikdar pozneje več videl. Ujetniki so bili z glavami drug ob drugega, urno so tekali nesrečniki naprej ramo ob ramo. Široko odprte oči so gledale motno, zdajinzdaj se jim je izvil iz prsi bolesten vzdih . . .

»To je vendar naš učitelj!« . . .

Pogledal sem tja. Bil je oni starec, v čigar kočí smo se včeraj ustavili.

»In drugi — njegovi otroci.«

Cel večer so nas gostili, postregli našim ranjenecem in starec nam je dolgo nekaj govoril, bržkone v krilatih besedah, čeprav ga nismo razumeli. Ko smo poklicali tolmača, se je izkazalo, da je v živih besedah govoril učeni Kitajec o dobrotah mirnega in srečnega življenja na svetu — Solnce in zraka ne manjka nikomur, ljudje pa se tepejo, morijo med seboj in umirajo, dočim jih je Bog ustvaril, da se med seboj ljubijo in da so srečni. Navedel je mnogo izrekov iz Tao-Dsi. Ko smo mu pa hoteli plačati za kokoši, jajca in pijačo, nas je odločno zavrnil.

»Ta ničesar ne vzame,« zagotavljal nas je kazak, ki ga je že od prej poznal.

»Zakaj? Ali se morda kak Kitajec brani plačila?«

»On je s svojimi otroci popolnoma drugačen kot so drugi. Nekoč so skrili nekega naših ranjenecov, ko so Japonci tu skozi korakali . . . Pod streho so ga skrili, tam je ležal. Pozneje so ga častno k nam prinesli. Hoteli smo mu dati 50 rubljev, toda starec je potrkal generala po rami, pogledal je proti nebu in odšel. Pravijo, da dobi svetinjo.«

Solnce je zahajalo. Zlati solnčni žarki so padali na zid v Gaoljanu. Po čistem pesku je tekla mirno bistra reka. Zada za vodo so se bliščale med zelenim drevjem krive strehe kitajske vasi.

Celo dolgo uro smo iskali stanovanja. Nas je bilo veliko, hiš pa malo. Ko se nam je posrečilo dobiti stanovanja za vse, so šli moji tovariši h generalu. Potrebno je bilo, da so zvedeli o učiteljevi rodbini in o njem samem tudi generalovi adjutanti. Vsi smo upali, da

po svoji navadi »hvalil« pastirski list ljubljanskega knezoškofa, je pogruntal v svoji teološki bistroumnosti, da škof taji božanstvo Kristusovo. — Saj je vendar pustni torek že precej davno minil!

Samozvestno je »Učiteljski Tovariš«, ki blati zakrament sv. pokore s tem, da priporoča Kristanov prevod »Pod spovednim pečatom« — pustil v svet geslo, da pri prihodnjih volitvah učiteljstvo ne bo več nastopalo kot privesa te ali one stranke, ampak samostojno (!), po ukrepu lastnih zaupnikov. »Slovenec« je čisto modro pristavil: »Kakor bo S. L. S. posofeno, tako bo vračala«. Čudno! Od ne bode učiteljstvo hotelo poboljška, pa ji takorekoč osle kaže.

Predaval je v Ljubljani profesor Gorjanovič — razmerju pračloveka do modernega človeka. Ker je bilo predavanje strogo znanstveno, zato o rodovnem sorodstvu pračlovekovem z »višjimi« opicami noče priznati učenjak nič vedeti. Daljni pravniki opičega zaroda in vsi, ki hočejo po vsi sili imeti neke vrste »aino« za svojega pradedu, — bodo menda nezadovoljni z Gorjanovičem, ali pa bodo trdili, da ni znanstvenik, ali pa da je »klerikalec«. — Razne opičje teorije je resni prirodoslovec zavrgel. Sklenil je svoje predavanje, ne da bi ustregel želji onim, ki so hoteli slišati iz njegovih ust dokaz za svoje daljno sorodstvo z opicami.

Shodi »Kmetijske zveze« na Štajerskem vzbujajo splošno zanimanje. Dobro so se obnesli v Slovenski Bistrici, v Slatini in zlasti v Brežicah, kjer je bilo zbranih 400 mož, med njimi 14 županov. Govorila sta g. Roškar in dr. Benkovič. »Narodna stranka«, ki je hotela zgago delati, se je zavezala s socialnimi demokratami.

Volivni boj. Zaupnih shodov S. L. S. v idrijsko-cerkniško-logaško-vrhniskem okraju je bilo že sedem; vsi so bili dobro obiskani. Poročal je v imenu vodstva dr. Krek. Število pristašev S. L. S. je v teh krajih znatno narastlo. — 14 županov višnjegorskega sodnega okraja je poslalo izjavo, da hočejo za državnega poslanca deželnega odbornika Povšeta. — Uradni list je že priobčil razglas, ki razpisuje državnozbornske volitve na dan 14. maja. — Na volivnem shodu v Kranju je bila soglasno sprejeta kandidatura Demšarjeva. Ob enem se je ustanovila tudi »Kmetiška zveza« za kranski okraj. — Volivni shod socialnih demokratov v Ljubljani v »Mestnem Domu« je bil dobro obiskan. Kristan je navduševal ljudi naj napno vse moči, da zmaga njihov kandidat. No, tako hudo pa še ni! — Tržaški cesarski namestnik bo baie kandidiral v Bukovini v državni zbor. — Kandidata Stransky in Reichler sta šla peš na volivni shod pri Ašu, ker ju voznik radi sneženih zametov ni maral dalje peljati. Oba kandidata od tedaj pogrešajo.

»Svobodna misel«, tako se pravi nekemu novemu listu, ki se hoče tudi bojevati zoper klerikalizem. Sodbo o tem lističu je izrekel »Slovenec« kratko pa krepko: »Kamor zaide, pustite čez noč in dan okno odprto, da se dobro prezračijo«.

Več zanimanja! Na občnem zboru »Deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem« je dr. Marn podal zelo obširno poročilo, ki kaže, da se je društvo pač mnogo trudilo v kratki dobi obstanka ter marsikaj že tudi doseglo. Zanimanja pa še ni dosti za to koristno zvezo. Mnogi, ki društvo zanje praktično dela, to so hoteli, razne občine, gostilničarji, obrtniki, — niti člani niso.

Pariz. Spor med Briandom in Clemenceau-jem je poravnal. Pogajanja med vlado in nadškofofom pariškimi, ki so se bila prekinila radi spora v kabinetu, se bodo nadaljevala. — Listine iz zaplenjenega Vatikanovega arhiva se bodo vsled posredovanja avstrijskega poslanca vrstile Vatikanu.

Razpor. Kaže, da bosta nemška in češka socialna demokracija šli narazen, ker se ne ugotdi upravičenim zahtevam češkim. Češki demokracije zahtevajo na Dunaju za favoritski okraj češkega kandidata, ker je tam češko delavstvo v večini. — Na Češkem je vseh članov okrog 120.000.

Protikatališka demonstracija v Rimu. Obletnica smrti odpadlega dominikana Giordana Bruno je dala povod za veliko demonstracijo dne 17. t. m. V resnici je bilo vse le izraz soglasja s preganjanjem katoliške cerkve na Francoskem. Loža je vabila skupaj vse, kar je »svobodnomiselnega«. Nasprotniki katoliške cerkve namreč ne morejo videti, kako se tudi na Laškem organizujejo katoličani, kako snujejo delavska, kmetijska, mladeniška društva, posojilnice, šole, konvikte itd. — To jih grize, — zato pa divjajo. V nedeljo, 17. februarja, se je zbralo vse, kar premore loža in njih uslužbenci: anarhisti in socialisti na določen prostor. Vpili so in tulili: »Proč s papežem! Proč z monarhijo! Živela anarhija! Proč z vojaštvom!« V sprevodu je bilo kakih sedem tisoč oseb. Rdečih zastav s črnimi napismi ter črnih zastav z rdečimi napismi je kar mrgolelo. Kjer so srečali kaj »klerikalnega« so žvižgali in rjuli. Pred avstrijsko poslaništvo razgrajali niso smeli. Ostudni prizori so se vršili pred Brunovim spomenikom. Pred Kapitolom je tekla kri. Govorili so anarhisti, socialisti in framasoni, — toda poslušalstvo se ni menilo dosti zanje. Tudi po drugih mestih je spravila loža vse na noge, kar se imenuje sodrga. Katoličani so vsled divjih nastopov brezverske svolati le pridobili. — Protidemonstracijo so vzpizorili katoličani s tem, da so nabili po ulicah in razdelili med množice na tisoče izborna sestavljenega oklica, ki opozarja, kam bo zavvedlo Italijo tako divjanje in kliče v spomin, da se mora Italija za vse, kar ima vzvišenega, koristnega in lepega — zahvaliti katoličanstvu!

Raznoterosti. »Obrambena zveza obrtnikov« je imela v nedeljo shod v Škofji Loki. Loški obrtniki so se skoraj vsi odzvali povabilu ter bodo postali člani zveze. — Državni zbor nemški je imel prvo sejo dne 19. t. m., ki jo je otvoril cesar s prestolnim govorom. Kat. centrum je izjavil, da je v najhujši opoziciji proti Billovu in odklanja vsako zvezo z njim. Za predsednika državnemu zboru je izvoljen konservativec grof Stolberg. — Jubilej. 1. junija bo 50 let, odkar so zgradili Južno železnico v Trst. Takrat bo vozil goste slavnostni vlak v Trst. — Mraz. Curiško jezero je popolnoma zamrznjeno; parobrodni promet je ustavljen. — V Parizu je zadnja dva tedna zmrznilo 115 oseb. Vsled influence boleha ondi več tisoč ljudi; samo pismonoš je bolnih 300. — Vdovi ruskega admirala Makarova so v Nici tatovi odnesli dragocenosti v vrednosti 100.000 frankov. — Češka koncentracija se je razbila. — Bogat ribji lov so imeli v četrtek v Kvarneru; vjeli so 80.000 kg sardelic. — Socialni tečaj, ki ga je v Mariboru pretečeni teden priredila S. K. S. Z., je polhajalo redno do 50 vrlih mladeničev in mož. — Nizozemski parnik »Berlin« je zavozil pri Hoek-Svan-Hollandu na pesek in se je utopil. Izgubilo je življenje 141 oseb.

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja, dne 24. februarja: Matija; ponedeljek, 25. februarja: Valburga, Viktorin; torek, 26. februarja: Marjeta Kort., Porfirij; sredo, 27. februarja: Leander, Baldomir, Nestor; četrtek, 28. februarja: Raimund, Roman; petek, 1. marca: Evdoksija, Albin, Hadrijan; sobota, 2. marca: Simplicij, Blaženi Karel.

Idrijske novice.

i **Zaupne shode** smo imeli po naši okolici. Dr. Krek je pojasnjeval povsod, kakih misli je

S. L. S. Ker bo 28. februarja v Ljubljani glavni zaupni shodi naše stranke, so bili pripravljajni shodi zelo umestni. Zakaj menda se je malo-kje toliko govorilo proti Slovenski Ljudski Stranki, kakor v našem koncu. Povsod so strašili s pošastjo »klerikalizma« in strašnimi »klerikalci«, tako, da je bilo že marsikateremu nasprotniku preveč. Dr. Krek je napravil vsled tega zaupne shode v Ledinah, Črnem Vrhu, Spodnji Idriji, Idriji in na Voškem. Razlagal je pomen sedanjih volitev in načrt S. L. S., ki hoče poslance raznih stanov. Povsod so mu pritrdjevali, kar je najboljši znamenje zavednosti. Shodi so bili izborno obiskani od naših somišljenikov. Celo nasprotniki so hoteli na naše zaupne shode, kar dokazuje Kristanovo pismo, ki ga objavimo.

i **Socialni demokrati** pišejo: »Velerodni g. dekan! Čuje se, da že več dni prebiva v našem delavskem mestu veleučeni sociolog g. dr. Ev. J. Krek. Idrijskim delavcem bi bilo prav ljubo, ako bi mogli enkrat slišati slavnega dr. Kreka, o katerem so že toliko brali. Čudimo se sicer, da se dr. Krek skriva pred delavstvom, saj je vendar nekaj »voditelj« delavskega gibanja v zmislu krščanskega socializma«. Oprostite sicer, če to pišemo, ali — neko skrivnostno, tajinstveno šepetanje o delavskem dr. Kreku, ki ima v navadnih delavnih dneh shode po farovžih v naši okolici, nas sili, da smo dali izraza našemu začudenju. Mi bi Vas s tem prosili, da nas izvolite povabiti, oziroma dati nam vabilo na Vaš shod, da bomo mogli biti deležni shoda in govorov, oziroma debat na istem. Za dostojno vedenje naše Vam ni treba garancij, ker smo socialni demokrati vedno prijatelji svobodne besede. Odgovora brzo pričakujemo, za odbor soc. dem. organizacije: Rupnik, Kristan, Brus, Straus.«

i **Naš odgovor:** »G. dekana ni doma. Zato si usojam odgovorjati Vašemu pismu podpisane, da je moje začudenje pač večje, nego Vaše. Kakor imate Vi svoje zaupne sestanke, jih imamo tudi mi, in kakor Vas mi pri Vaših pustimo popolnoma pri miru, pustite nas tudi Vi pri naših. Priložnosti za medsebojne debate bomo imeli dovolj pri javnih shodih, ki jih bo tudi naša stranka prirejala v Idriji in drugod o priliki volivnega boja. O dr. Kreku vem le, da dosedaj še ni imel nobenega shoda po farovžih in da se nič ne skriva. Kaj je namen njegovemu bivanju v naši okolici, je njegova reč, kakor je tudi zaupen shod naše stranke edino le naša zadeva. Za katoliško politično društvo: Leop. Lapajne.«

i **Zakaj nismo pustili** v Idriji socialnim demokratom širokoodprtih vrat na naš shod? Po pravici povemo, da se nam je zdelo sploh jako čudno, kaj da silijo na dr. Krekov zaupni shod, ko so vendar dobili uljuden odgovor na svoj neprevržen dopis. Javne shode napravi naš kandidat, ko bo postavljen dne 28. t. m. Vsaka stranka ima pravico zase dogovarjati se o kandidatu, predno je oficijelno proglašen. Tako so pač napravili tudi soc. demokrati, kakor muslimi. Vsilili jim ga pač niso, ne da bi bil kak razgovor preje z volivci. Ko so se socialni demokrati razgovarjali o svojem kandidatu, ni nihče od nas sili k njim, prav tako smo pa tudi mi v tej strogo strankarski zadevi prav radi pogrešili voditelje socialnih demokratov, kaj šele, da bi jih vabili! Vemo pa, da pride naš kandidat, ko bo proglašen, v Idrijo in napravi shod, kamor bo prišel lahko tudi Kristan, ako bo želel, upamo pa tudi obenem, da bodo imeli Kristan in njegovi tovariši z našim kandidatom, ako bo izvoljen za poslanca, še pozneje dostikrat priliko razgovarjati se.

i **Shod** je imel Kristan v Spod. Idriji v nedeljo 17. februarja. Glavni »futer« so bili seveda duhovniki, ki jih je obiral po vrsti. Dober tek! Nekaj mu pa vendar povemo. Pravil je na shodu, da so v Ledinah nekega soc. demokrata s shoda vrgli. Ni res, Tonček. Vsi, ki so bili na shodu, in teh ni bilo malo, lahko

spričujejo, da niso nikogar s silo odpravili. Ako pa je kdo odšel, ker mu ni ugajalo, radi tega pač ne morete reči, da bi ga bil kdo »ven vrgel.« V Idriji so socialni demokrati zastopili stopnice v dvorano, pa jih še niso »ven metali«, nasprotno, celo k našemu zaupnemu shodu v Idriji je prišlo par socialistov, kakor so pravili. Ker pa so se vseskozi dostojno vedli, nobenemu ni padlo v glavo, da bi jih bil kdo preganjal. Kdor pa misli, da bo morda celo povabljen na naših društvenih shodih klical soc. demokracijo »živijo«, naj pa le zunaj ostane, in če se piše tudi Anton Kristan! Tako mislijo vsi naši možje.

i **Vatikan** in druga papeževa posestva zelo bodejo Kristana. V »Slovencu« je že bilo enkrat o tem par besedi. Naj navedemo še, kaj piše v četrti izdaji knjige »Italien von den Alpen bis Neapel« I. 1899 K. Baedeker potem, ko je povedal zgodovino zidanja vatikanske palače. Na strani 264. beremo dobesedno: »So hat jetzt der Palast 20 Höfe und etwa 1000 Säle, Kapellen, Zimmer. Von diesen dient nur ein kleiner Theil der Hofhaltung des Papstes, der bei weitem grössere enthält Prachsäle und Sammlungen.« Po slovenski bi rekli: »Tako ima palača sedaj 20 dvoršč in blizu tisoč dvoran, kapel, sob. Od teh jih le majhen del porablja papežev dvor, primeroma mnogo večji del obsega dvorane in zbirke. Ako Kristan ve, da so ta številke in podatki napačni, naj se obrne na imenovanega založnika v Lipskem, da popravi knjigo, nam pa naj ne očita laži, ko povemo vir. Sicer pa je za avstrijske državnozbornske volitve vseeno, ali ima Vatikan eno ali pa stotisoč sob. Zaradi Kristana prav gotovo ne bo papež začel palače podirati, ker ni njegova, ampak cerkvena last. Prav tako so velikanske umetniške zbirke, ki so velike vrednosti, a prav nič ne neso, katoliški cerkvi v čast. Tudi Kristan in vsi njegovi tovariši bi ji morali javno hvalo izrekati, ker je tako gojila umetnost. Seveda tega mož ne bo storil, ker bi bilo potem zabavljanja konec, in bi se tudi sam ne spodtkal nad tem, če ima Vatikan 1000 sob, marveč bi poromal v Rim, ogledal si bogate vatikanske zbirke in končno vzdihnil: Škoda, ker ni Vatikan še enkrat večji! Kristan bi bil zopet katoličan.

i **Pričakovali smo**, da bode »Naprej«, oziroma g. Kristan na shodih poljskih, zakaj je rudarska »Unija« na Dunaju pozabila na rudarje, ko se je šlo za zvišanje plač državnim uslužbencem. Piše sicer zadnji list, da so bile uradniške plače baš radi tega tako hitro in ugodno rešene, ker »uradništvo tvori velik kontingent volivcev«. Ni slab dokaz! A obrnimo ga na socialne demokrte. Oni se vedno bahajo, da imajo mase za seboj, da so bataljone delavcev vodili v boj za splošno in enako volivno pravico. Take mase, toliko bataljonov so vendar še večji kontingent volivcev, kakor vsa uradniški skupaj. Ako se je toraj za uradnike, ki tvorijo velik kontingent volivcev tako ugodno in hitro rešilo izboljšanje, koliko lažje in hitreje bi se bilo doseglo za državne delavce! Saj s temi so solidarni tudi drugi delavci. Na shodih pa g. Kristan je govoril, koliko sob ima papež, koliko premoženja katoliške cerkev, kako blagostanje bode za delavca, ko se upelje svobodna šola in svobodni zakon. Ni čuda, da so nekateri že do grla siti zabavljanj in pravijo, da ne pridejo na shode, če bode Kristan zopet isto ponavljal, kar so že tolikrat slišali.

i **Južno vreme** torka in srede je odvezlo mnogo snega, a v marsikaki hiši precej ponagajalo. V nekaterih stanovanjih ni držala ne streha, ne zid.

i **Umrla** je 20. t. m. ponoči nagloma žgalniškega paznika gospoda Fr. Bizjaka soproga Katarina. Pokojnica je bila zelo dobrega srca, ki se je tudi zelo zanimala za vse naše delovanje zadnjih let. Gospodu Bizjaku izrekamo iskreno sožalje, rajna pa naj počiva v miru!

se jih ne bo tiralo pred vojno sodišče, ampak, da se jih takoj izpusti . . .

»Kakšno sodišče!« — se je začudil adjutant, brkast častnik iz Peterburga.

»Kako, katero?«

»Te lopove pustiti še pred sodišče!«

»Kaj, ali ste jih v kar tako izpustili?«

Nekje s strani se je slišal strel . . .

»Ali ste čuli? Torej tu imate sodbo.«

Hiteli smo tja, odkoder se je čul strel. Pravkar je legel na zemljo mrak, nad vodo se je vlačila megla, krog nas so goreli večerni ognji. Nekje je zadonela pesem . . . na azurnem nebu so se lesketale zvezdice, kot rumeni cekini . . .

»Kje se je streljalo?«

»Ah tam . . . Izdajalci, ki . . .

Krenili smo proti močvirnatu dolini. Globoko so se vdiral kopita v mehka tla. Krog in krog so ležali kitajski pašniki. Tema; v daljavi, nekje zadonela je navadna, neprijetna žabja godba.

Nakrat so konji postali; gledali so v temo in poslušali.

Razjahali smo.

V močvirju so ležala, za kite zvezana, na vse strani razmetana človeška trupla. Bluze so bile odpete, rumene prsi gole, široko odprte oči gledale so mrtvo proti nebu. Stari učitelj — z obrazom k tlom, samo on ne gleda zvezdic in zelenih vrhov, domačih pašnikov. Roko ima na hrbtu s stisnjeno pestjo. Krog in krog je močno dišalo po krvi . . .

Druzega dne pride vojak in naznani:

»Imam čast naznaniti, da sem med reknosciranjem v Gaoljanu ujel del Hunhu-zov, ki so streljali na vas, visokost. Dva od njih spadata k zastavonošam kitajskih vojakov in sta ušla iz Chaišou, šest pa jih je prišlo iz Liaoh in so v zvezi z lopovsko družbo Tulisan v Dawanju. Prisilil sem jih, da so izpovedali, da so hoteli vašo visokost in čast-

nike vašega štaba postreljati. Prosim, da mi zaukažete, kam naj peljem ujetnike, ker jaz od svojih petdeset mož ne morem nikogar pri njih pustiti.«

In general je zapovedal:

»To se pravi, da je bil učitelj s svojimi otroci nedolžen. Škoda! S Hunhuzi naredite kratek proces, ne pustite jih pred sodišče.

kajti sedaj ni časa, da bi se ukvarjali z njimi in zadrževali ljudi od predpisane dolžnosti. Saj je vendar vojska.«

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Jest na vem, kua je Cankari u glava padl, de se je šou iz preesarju norca delat, ke nisa leterata, za Matičnga tajnika nastavl.

Men se tu nič čudnga na zdi, ke vem, de u znou edn k se na mašine zastop, tud en družtu bolš furat, kokr pa en tak, k na zna družga, ket štilčk u rok držat in pu puperi kraclat. Zdej en cajt je Cankar tak, de usacga ugrizne, če ga le more in s na morm tu drgač pujasnt, kokr de Cankar še ni mou nč iz zobozdravnikm za upraut, zatu pa lohka in tku rad grize. Nej le pride enkat dohtar Bretne u roka, ga u že vesele meniu za grizt. Pa jest na vem, kuku in kdaj je ratu Cankar tak; sej učas,

tekak ke je u sedma jeralka hodu, ke sma še skp u jeralka hudila, on iz buklam, jest pa iz kangla, ke sm hausmajstce iz jeralka mleak iz Kudeluga nosu, je biu bl puhlevn, zdej je ratu pa tak, de ni za nekamr. Mende se je preub-jedu, de zdej tku bezla. Kaj misl Cankar, de je Matica za tu tlela, de u leterate vn združvala, dokler je še kej penzjunistu brez pustranskega zaslužka? Na bod na sit! Matica prau leterate: zdej piš za nas ene bukile, ke uš iz tistm pisajnam fertig in plača zain putegnu, pol pa še nas piš — in zadeva je rešena! Druzga vnder leterati nimaja za pugerat. Matica je pa tud vesela, de je dubila enga tacga čluveka, de zna dobr pisat in brat, če prou ni leterat; drgač b mela tak fret, kokr ga je mou žensk družtu, ke ni mogla predsednca vsga govora, ke ji ga je mož pisu, pr občnm zборе prebrat, de je glih usred ubtičala in se začela čez sojga mužakarja jezet, ke tku grdu piše, de negave šrifte še puštaberat na more.

Kokr uni sami veja, gespud redehter, je ta prva naša doužnost, starast spuštvar in ja pudperat, ta mlad pa nam nč mar na greja. In če en družtu, al pa ker druh res tud starast spuštje in ja pudpera, je tu lepu in nas more veselet. Du zdej sma se še zmeri tega držal: usak naš ldi, k je u služb umagu in ni biu za nubena raba več, je dubiu kej tacga za upraut, de ni mou nč za upraut, sam de je še ene par krajcerju zaslužu. Le puglejma gasfabrka, Slu-venska Matica in tku naprej! A ni tu prou in lepu? Puglejma sam dohtar Taučarja! K je umagu in se tku iz pulitka zdelu, de res ni več za nubena raba, pa sa ga naredi za maršala in tku u zdej nosu namest leberalnga purajklina, maršalska palca u rok in iz no kumanderu, če že druge ne, pa saj tiste, k se mu boja kumanderat pustl. Čez tu se vnder nubedn pametn člouk na more gor držat; sam Cankari ni prou! Sam Cankar če mt use drgač, use narobe! Men se tu za mal zdi in prou gvišn

ga naum volu za državnga puslanca, ampak desetkat raj dohtar Kama, ke use tu sprevid in pudpera iz ta največmo ajfram dohtar Taučarja, de ukul na pade.

Jest mam zdej ta zadn cajt res sama jeza in žalast na tem svet! Dobrga pa prou nč! Če me edn na jezi, me pa ta druh; al se pa kej družga tacga prmer, de čluveka u žalast sprau. Kuku sm se jest letas že veselju, de uma pu let cesarju spumink pustavj; de uma mel spet tak lontak pu Iblan, kokr sma ga mel tekat, ke sma Prešerna pustaulal; na pa je šlu use skp rakam žvižgat. Tist majstr na Duni, ke sa mu dal spumink za cesarja zdelat, je faleru, pa sa mu spumink zarebil. A se ni tu za jezet? Gespud žepan sa se že troštal spet kašne medalje, kedr u stavu ta spumink, zdej je šla pa medalja pu vod in gespud žepan uja mogl še zmeri ubiskvat veselice in slau-nast tku ajfloh, brez usacga križa in medalje, kokr du zdej, tku de člouk nazadne res na ve, kdu je prou za prou žepan, kokr se je prpeti letas Sukolm na nhn maškarad, ke sa naredi Zancke špalir, ke je pršou u zol, k sa mislel, de je on iblansk žepan, ke ga vidja zmeri na rotuž za tistm uratm sedet, na kereh je gor zapisan: žepan. Ke je pa pršou res ta prau žepan iz duša in telesam, se pa še nubedn zmenu ni. Zancaka je ta sukolks sprejem in skazvajne časti tku nauđuš, de se je nazadne use glih udloču, de u kandederu za leberalnga puslanca iblanskega mesta.

Vidja, gespud redehter! Učash tud kašna zmota prou pride in je h nuc ldem. Kulc cajta sa leberalc štederal, ki b urajmal kašnga čluveka, de b ga pustavl za sojga kandedata, pa use zastojn! Zdej ga pa maja kar naenk, in tu brez usake muje. Tu morm rečt, de maja te leberalc sreča na tem svet, če sa prou nehter krulou na mežganeh, če uja mel tud na unmo svet taka sreča, pa na vč

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Volivci, pozor!

Volitve za državni zbor je vlada razpisala dne 19. svečana in se bodo vršile v torek, dne 14. maja, potrebne ožje volitve pa v četrtek, dne 23. maja. Sicer smo svoj čas obširno pisali o zakonih, s katerimi se uvede novi red za volitev ter določijo kazni v varstvo volivne in zborovalne prostosti, vendar podamo še skupen pregled teh zakonov v poduk županom, članom volivnih komisij in volivcem sploh.

Bodoča poslanska zbornica bode štela 516 članov; od teh jih dobi Kranjska 12. Novi volivni okraji, ki bodo volili po enega poslanca, so:

1. Mesto Ljubljana.
2. Sodni okraj ljubljanska okolica.
3. Sodni okraji Radovljica, Kranjska gora, Tržič.
4. Sodna okraja Kranj in Škofja Loka.
5. Sodna okraja Kamnik in Brdo.
6. Sodni okraji Vrhnika, Logatec, Idrija, Cirknica.
7. Sodni okraji Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava, Lož.
8. Sodni okraji Litija, Višnja gora, Rače.
9. Sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje.
10. Sodni okraji Vel. Lašče, Ribnica, Žužemperk brez selske občine Smuka in iz kočevskega sodnega okraja občine Banja Loka, Fara in Osilnica.
11. Sodni okraji Metlika, Rudolfovo brez občine Poljanice, Črnomelj brez občine Planina.
12. Sodni okraji Kočevje brez občin v desetem volivnem okraju, dalje občine Poljanice, Črnomelj, Planina in Smuka.

Kdo sme voliti?

Voliti državnega poslanca sme:

1. Kdor je avstrijski državljan, to je, kdor ima v Avstriji domovinsko pravico.
2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smejo voliti, ne osebno, ne po zastopniku.
3. Kdor je bil isti dan, ko so bile volitve razpisane, najmanj 24 let star.
4. Kdor je v občini, kjer hoče voliti, isti dan, ko so bile volitve razpisane, bival vsaj eno leto. Kdor torej šele na dan volitve biva eno leto v občini, nima pravice voliti.
5. Kdor po zakonu ni izključen od volivne pravice.

Kdo pa je izključen?

Po § 8. volivnega reda so izzeti, da ne smejo voliti:

1. Vojaki, ki služijo. Kdor je na orožni vaji, sme biti voljen, toda voliti ne sme.
2. Osebe, ki imajo varuho ali so pod kurateljo. Ako je n. pr. sodnika koga zaradi zadržljivosti postavila pod varstvo ali kuratelj, nima pravice voliti, četudi je 24 let star, avstrijski državljan in biva nad eno leto v občini.
3. Osebe, ki uživajo preskrbo iz javnih ali občinskih sredstev ali se vzdržujejo v zavodih za uboge, ki so v zadnjem letu pred volitvami uživale preskrbo ubogih in sploh osebe (bérači), ki se preživljajo ob javni dobrotljivosti. Pod to točko pa ne spadajo: Podpore iz bolniških blagajn, rente za nezgode, starost in onemoglost, dohodki invalidov, oproščenje šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi, ustanove ali podpore vsled ognja, toče, povodnji itd.
4. Osebe, o katerih imovini je razglašen konkurz, dokler ta ni končan.
5. Osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva ali prestopka tatvine, poverjenja, goljufije, oduševstva in podobnih dejanj. Kdor je bil torej obsojen zaradi kakšnega hudodelstva, ropu, uboja, javne nasilnosti, razžaljenja veličanstva na manj ko pet let, še pet po prestani kazni nima pravice voliti; kdor pa je dobil pet ali več let, dobi volivno pravico šele čez deset let.

Kdor je bil kaznovan zaradi podlega prestopka (goljufije, tatvine itd.), dobi volivno pravico čez tri leta po prestani kazni.

Kdor pa je bil kaznovan radi prestopka proti varnosti časti, radi tepeža, prepovedane vožnje, žalitve straže itd., sploh ne izgubi volivne pravice.

6. Osebe, ki so bile kaznovane po brambenem zakonu, tri leta ne smejo voliti. Tisti torej, ki pobegnejo pred vojaško službo, ki se nalašč poškočujejo, da niso možni za vojaško službo.

7. Osebe, ki so pod policijskim nadzorom ali v prisilni delavnici. Tri leta potem ko preneha policijsko nadzorstvo ali so bili izpuščeni iz prisilne delavnice, zopet dobe volivno pravico.

8. Osebe, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroci, dokler so otroci pod tujim varstvom, in vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

9. Osebe, ki so se pregrešile zoper zakon o varstvu volivne svobode. O tem zakonu govorimo pozneje.

Vendar pa tudi isti volivec, ki ima sicer vse pogoje za volivno pravico, ne more in ne sme voliti, ako je izpuščen v volivnem imeniku. Zato naj vsakdo pogleda v volivni imenik, če je vpisan. Ako ni, zahteva naj svoj vpis še o pravem času.

Vsakdo more le osebno voliti; pooblastila so neveljavna. Vsak volivec ima en sam glas.

Kje se voli?

Vsakdo voli v isti občini, v kateri je vsaj že eno leto stalno bival do dne, ko je bila

volitev razpisana, torej do 19. svečana 1907. Kdor pa je imel v tem letu več bivališč, sme voliti v tisti občini, kjer ima kako javno službo (n. pr. profesor, ki poučuje v mestu, stanuje pa izven mesta) ali kjer izvršuje svoj stanovski posel (n. pr. obrtnik) ali, če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer je imel v tem času glavno bivališče. Če pa se tudi te določbe ne morejo uporabiti, more si volivec sam izbrati občino, kjer biva in kjer hoče tudi voliti.

Ali mora vsakdo voliti?

Zakon določa, da sme deželni zbor skleniti, da mora vsak volivec tudi v resnici voliti, sicer bi bil kaznovan. Doslej pa še noben deželni zbor, koder bivajo Slovenci, ni sklenil volivne dolžnosti. Vendar pa že vest veže vsakega krščenjskega, slovenskega volivca, da se udeleži volitve in ne izgovarja s praznimi izgovori.

Kdaj se voli?

Voli se povsod na en dan. O dnevu in času volitve se obvestijo volivci po deželnih uradnih listih in pa po razglasilih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in na voliščih. Kakor smo že omenili, bodo letos povsod volitve 14. maja. Le za Galicijo in Dalmacijo veljajo druge določbe.

Volivski imeniki.

V vsaki občini mora župan vse volivce zapisati v volivne imenike po abecednem redu, njih posel ali stan in pa stanovanje.

Vsak župan mora napraviti vsaj dva volivna imenika. En izvod ostane tudi po volitvi pri županu, kjer ga sme vsak čas vsakdo vpogledati in iz njega tudi delati izpiske. Ta nova določba je jako važna, ker posamezne politične stranke se morejo vsak čas poučiti o številu in razmerju volivcev v dotični občini.

Kaj mora župan storiti?

Ko je župan sestavil vsaj dva enaka volivna imenika, mora oba poslati svojemu okr. glavarstvu, magistrat glavnega mesta pa deželni vladi.

Okrajno glavarstvo, oziroma deželna vlada popravi mogoče nepravilnosti ali napake v imenikih in potem vrne izvod županu nazaj. Župan mora sedaj razpoložiti imenik štirinajst dni v občinski pisarni, obenem pa razglasiti v vseh katastrskih občinah dan, ko se je imenik razgrnil, in pa ure, ko more vsakdo skozi teh štirinajst dni pogledati v imenik ter si iz njega delati zapiske. V imenik pa sme pogledati vsakdo, ali je volivec v dotični občini ali ne.

Občine z več ko 5000 duš.

Po zadnjem ljudskem štetju je na Kranjskem sedem občin, ki štejejo nad 5000 prebivalcev. Te občine so: Ljubljana, Cerkle pri Krškem, Cirknica, Idrija, Krško, Šmihel-Stopiče in Vrhnika. Za te občine so v § 12. novega volivnega reda posebne določbe. Prvi mora v teh občinah volivski imenik biti razpoložen na vpogled vsak dan osem ur. Dalje ima vsakdo pravico, tekem osmih dni po razpisu volitev, torej do torka, dne 26. t. mes., naznaniti županstvu, da se mu od početka reklamacijske dobe proti povračilu stroškov izroči en izvod volivnega imenika. — Vsak naročnik imenika se obveže, da sprejme in plača stroške, ki odpadejo na izvod imenika. Prvi teden po preteku za naročilo določenih osem dni, torej do torka 5. sušca, mora naročnik imenika plačati polovico približnih stroškov, sicer se na naročilo ne oziira. Druga polovica stroškov se plača, ko se sprejme imenik. Od naročnika more županstvo izterjati stroške potom politične eksekucije. Pod istimi pogoji se morejo zahtevati morebitni dodatki volivnemu imeniku.

Nepravilnosti v imeniku.

Dvoje nepravilnosti so mogoče v volivnih imenikih. Ali so izpuščene osebe, ki imajo pravico voliti; ali pa so vpisane v imeniku osebe, ki nimajo volivne pravice. V obeh slučajih sme vsak volivni upravičenec dotične skupine pisмено ali ustno zahtevati pri županstvu, da se imenik popravi. Kdor je torej prepričan, da sme voliti, pa je izpuščen iz imenika, more pri županu vložiti pismeno ali ustno pritožbo ali reklamacijo. Enako pritožbo more vložiti tudi za druge volivne upravičence. Vsakdo tudi lahko zahteva, da se črta iz imenika osebe, ki nimajo volivne pravice.

Kako se napravi reklamacija?

Kakor smo že rekli, pritožba ali reklamacija se napravi pri županu pismeno ali ustno, in sicer za vsak slučaj ali vsako osebo posebej. Če se hoče kdo pritožiti, da sam ali drug volivni upravičenec ni vpisan v imeniku, mora se dokazati, da je spolnil 24. leto, da je avstrijski državljan in da biva v občini najmanj eno leto. To se dokazuje z rojstnim ali domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju. Vsa ta dokazila in vloge v reklamacijskem postopanju so koleka proste. Ako kdo reklamaciji ne priloži teh dokazil, more župan njegovo pritožbo kratkoma odbiti.

Če je kak neupravičenec vpisan v imeniku, mora se povedati vzrok, zakaj naj se črta. Župan pa mora osebi, ki naj se črta iz imenika, dati priložnost, da v teku 24 ur izreče svoje mnenje pri županstvu ali glavarstvu.

Kdaj se pritoži?

Pritožba ali reklamacija se vlagajo pri županstvu ali tudi pri glavarstvu tekem štirinajstih dni od dneva, ko je bilo v občini razglašeno, da je imenik razpoložen. V slučaju pa, da je vpisana v imenik oseba, ki je izgubila avstrijsko državljanstvo, ali iz drugih gori na-

šteti razlogov nima volivne pravice, mora jo okrajno glavarstvo še 24 ur pred volitvijo črtati iz imenika in to naznaniti županu, da popravi tudi svoj imenik. Župan sam po preteku reklamacijske dobe ne sme popravljati imenika. Vse pritožbe ali reklamacije mora župan najpozneje v treh dneh naznaniti glavarstvu, od katerega dobiva navodila. Če okrajno glavarstvo zavrne pritožbo, sme se v treh dneh napraviti priziv na deželno vlado. Proti odloku deželne vlade ni dovoljen priziv.

Vzorec pritožbe.

Županstvu na Vrhniki!

Gregor Mišmaš, star 26 let, rojen v Ambrusu ter tudi tje kaj pristojen, bivam že pol drugo leto stalno na Vrhniki kot pomočnik pri slikarju g. Ogrinu, kar dokazujejo priloženi rojstni in domovinski list ter izpričevalo mojega gospodarja. Ker imam torej pravico za volitev državnega poslanca v tem kraju, prosim, da se me vpiše v volivni imenik in ta moja pritožba predloži tudi c. kr. okrajnemu glavarstvu za ljubljansko okolico. — Na Vrhniki, dne 8. sušca 1907. — Gregor Mišmaš.

Ako je vpisan neupravičenec, glasila bi se pritožba:

Županstvu v Idriji!

Pregledovaje volivni imenik občine idrijske sem zapazil, da je vpisan med volivce tudi Jernač Kozoprsk, hlapec pri Slonu, ki pa ni avstrijski državljan in tudi ne biva še eno leto v Idriji. Prosim torej, da se ta Kozoprsk izbriše iz imenika. — Idrija . . . — Miha Strošan.

Vzorec za priziv.

Če se pritožbi ne ugodijo, dopusten je priziv na deželno vlado tekem treh dni. Tako bi n. pr. goj imenovani Gregor Mišmaš napravil priziv tako-le:

C. kr. okr. glavarstvo za okolico ljubljansko v Ljubljani.

S tamošnjim odlokom z dne 14. sušca t. l. se ni ugodilo moji pritožbi, da naj se me vpiše v volivni imenik vrhniške občine za državno-zborsko volitev. Proti temu odloku vlagam priziv

na c. kr. deželno vlado v Ljubljani in se sklicujem na dokazila, ki sem jih priložil že pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo. Ker se iz teh dokazil razvidi, da sem upravičen voliti za državni zbor, naj se moj priziv predloži c. kr. deželni vladi, ki naj blagovoli ugoditi temu prizivu.

Gregor Mišmaš.

Taki prizivi se morejo tudi ustno podati na zapisnik pri glavarstvu.

Kaj dobi vsak volivec?

Vsak volivec, ki je vpisan v imenik, dobi od okrajnega glavarstva izkaznico ali legitimacijo in glasovnico. Na izkaznici je tekoča številka iz volivnega imenika, ime in stanovališče volivca, kraj, dan in ura volitve.

Glasovnica mora imeti uradni pečat z opombo, da je glasovnica neveljavna, ako nima uradnega pečata.

Glasovnice in izkaznice dostavi glavarstvo volivcem na dom po županstvu ali po pošti. Če bi se izgubila glasovnica ali izkaznica, more volivec drugo dobiti pri županstvu ali pri glavarstvu, na dan volitve pa pri volivnem komisariu.

Ako se volivcem niso mogle dostaviti izkaznice in glasovnice vsaj 24 ur pred volitvijo, more se volivcem javno razglasiti, kje se dobe še pred volitvijo.

Posebno je treba paziti na izkaznice. Kdor nima izkaznice na dan volitve, ne more voliti. Pač pa more še na volišču dobiti glasovnico od volivnega komisarja.

Tudi za morebitne ožje volitve veljajo le uradno izdane izkaznice in glasovnice.

Na dan volitve.

Vsak volivec naj gre na dan volitve ob določenem uri na volišče. Vzame naj seboj izkaznico in glasovnico. Na glasovnico naj že doma zapiše krstno in družinsko ime tistega, ki ga hoče voliti za poslanca, dalje njegov poklic ali stan in bivališče. Če pa ti je morda že kdo zapisal ime kandidata, ki ga nočeš voliti, potem prečrta to ime in zapiše tistega, ki ga ti hočeš voliti.

Volitev komisije.

Volitev vodi v vsaki občini posebna komisija, ki šteje v občinah do 1000 duš pet članov, v večjih pa sedem. Dva, oziroma tri članke komisije voli občinski odbor, ravno toliko pa volivni komisar, ki ga imenuje okrajno glavarstvo, že izbrani udje potem volijo petega, oziroma sedmega člana. Ako se udje tudi v drugič ne zedinijo za petega, oziroma sedmega člana, imenuje ga komisar.

Udje komisije potem izmed svoje srede

z večino glasov izvolijo predsednika, ki vodi volitev. Pri enakosti glasov odloči žreb.

Pravice komisije.

Tako sestavljena komisija prevzame volivski imenik in glasovni vpisnik. Najprvo volijo člani komisije. Nato se vrste volivci, ki imajo izkaznice. Komisija razsoja z večino glasov:

1. Če je dvomljivo, ali se glasi izkaznica na pravega volivca.
 2. Če je dvomljivo, ali je oddani glas veljaven ali ne.
 3. Če kdo navzočih ugovarja proti volivni pravici kakšnega volivca.
- Predsednik komisije glasuje le tedaj, če je na vsaki strani enako glasov. Volivni komisar pazi na mir in red pri volitvi, sicer pa ne sme vtikati v volitev. Če komisar morda zapazi kako nepravilnost, more takoj ugovarjati; komisija pa precej odloči o tem ugovoru, preden se nadaljuje volitev.

Kako se glasuje?

Vsak volivec stopi pred komisijo ter najprvo izroči izkaznico predsedniku. Ta glasno prebere ime volivca, nato pa prevzame glasovnico in jo vrže v posodo neodprto, kakor mu jo je podal volivec, da nihče ne more čitati na glasovnici zapisanega imena.

Ko je volivec oddal glasovnico, zabeleži se to v volivnem imeniku v posebnem razpredelku, v glasovniku pa se vpiše ime volivca.

Volitev se začne in konča ob določenem uri. Tisti volivci pa, ki so prišli na volišče, še preden je pretekle določena ura, se ne smejo izključiti od glasovanja; isto velja za volivce, ki čakajo v čakalnici, ki jo določi komisija, ali pa neposredno pred voliščem.

Zaupniki.

Če žele stranke, da imajo med volitvijo na volišču svoje zaupnike, morajo jih okrajnemu glavarstvu naznaniti, da izbere dva do pet, v večjih mestih do deset teh zaupnikov. Ti imajo pravico med volitvijo izjaviti volivni komisiji, če imajo o kakem volivcu dvome, ali ima pravico voliti in ali je res tisti, ki je zapisan na izkaznici. Te dvome in ugovore pa imajo pravico izražati tudi drugi navzoči volivci, toda predno je volivec oddal svojo glasovnico.

Na volišču.

V prostor, kjer se voli, smejo le volivci, ki imajo izkaznice. Kdor je oddal glasovnico, mora takoj iz volivnega prostora, da ni gneče. Okrajno glavarstvo ali volivni komisar sme tudi odrediti, da se volivci le posamezno spuščajo v volivni prostor, če to zahteva red.

Agitacija prepovedana.

Med volitvijo je strogo prepovedana vsaka agitacija v volivnem prostoru, v poslopiju, pa tudi v bližnji okolici poslopja. To bližnjo okolico določijo glavarstvo.

Kako se konča volitev?

Ko je volitev končana, kar mora naznaniti predsednik, prične se štetje glasov ali skrutinji. To štetje glasov je tajno. V prostoru smejo biti le komisija, komisar, zapisnikar in oni zaupniki strank, ki jih je določilo glavarstvo.

Predno se prične šteti glasovi, mora predsednik premešati glasovnice v posodi. Nato en član komisije razgane vsako glasovnico posebej in izroči predsedniku, ki jo glasno prečita in pokaže tudi drugim članom komisije. Dva člana komisije piše vsak v svoj glasovni vpisnik glasove kandidatov. Končno podpisajo vsi zapisniki, ki se z vsemi vol. spisi zapečati ter izroči komisariju, ta pa ga pošlje komisariju glavne komisije.

Volivna svoboda.

Da se pokaže pri volitvah prava, svobodna volja volivcev, je državni zbor sklenil še posebno postavbo, ki naj bi strogo varovala svobodo volitev in shodov. Že doslej so bila kaznjiva razna dejanja, ki so kršila prostost volitev za državni in deželni zbor, občinski in okrajni zastop. Nove določbe pa so še mnogo ostreje, zato naj si jih volivci dobro zapomnijo, ker veljajo tudi za volitve v cestne odbore, šolske svete, bolniške blagajne itd. Ako se bodo te določbe primerno izvrševale, potem bode zagotovljena čistost volitev. Pogoj kaznivosti raznih dejanj je zloben namen in trezen premislek. Strogo kaznjiva so naslednja dejanja:

Podkupovanje.

Ta pregrešek stori, kdor ponudi, obljubi ali podeli kak dobiček v denarju ali drugi imovini volivcu ali pa kakim tretji osebi, da ne voli ali da voli v gotovem smislu. Ako n. pr. kdo komu obljubi boljšo službo, posojilo ali sploh karkoli, da bi ta volil po njegovi volji, zakrivi pregrešek podkupovanja. Ta pregrešek se kaznuje s stroгим zaporom enega do šest mesecev. Ravnotako pa more biti kaznovan tudi podkupljeneec, ki je zahteval, sprejel ali si dal obljubiti kak dar ali dobiček.

Pijača.

Skoraj povsod se je udomačila razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volivce v svoj tabor. Zato novi zakon strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali za navidezno plačilo volivcem deliti pijačo ali jedila. Ako se politična oblas prepriča, da se to dejanje more smatrati za podkupovanje, kaznuje prestopke z globo 10 do 200 kron.

Sila.

Kdor s silo nastopi proti kakemu volivcu ali njemu bližnji osebi (starišem), z namenom, da se ne udeleži volitve ali da glasuje v gotovem smislu;

Kdor s tem namenom volivcu ali njegovim sorodnikom prizadene škodo na telesu, prostosti, časti, na premoženju ali dohodkih, oziroma kdor samo preti s takimi stvarmi;

Kdor volivcu ali njemu bližnji osebi z istim namenom zapretili ali stori drugo občutljivo škodo, n. pr. če delodajavec zapretili delavcem, da jih odpusti iz službe, ali če uradni predstojniki pritiskajo na podrejene uradnike, da volijo v gotovem smislu ali da ne gredo volit itd., vsi ti morejo biti kaznovani s stroгим zaporom od enega do šest mesecev.

Istotako se strogo kaznuje, kdor neposredno po volitvah kakemu volivcu prizadene škodo, ker ni hotel voliti po njegovi volji.

Napačna poročila.

Kdor namenoma razširja kriva poročila o kraju in času volitve, da je kandidat odstopil ali umrl, ali sploh govori neresnico, da bi vplival na izid volitve, in sicer ob času, ko se volivci več ne morejo prepričati o resnici, kaznuje se z zaporom enega do treh mesecev.

Ponarejanje.

Kdor z namenom ponareja glasovanje in izid, kdor izročeno mu glasovnico napačno izpolni ali kdor voli s ponarejeno ali prena-rejeno volilno izkaznico, more dobiti eden do šest mesecev strogega zapora.

Volivna zabranitev.

Kdor si neopravičeno prilasti tujo izkaz-nico, glasovnico ali druga dokazila (rojstni, domovinski list, dokazilo o enoletnem bivanju v občini), kdor teh za volitev potrebnih listin ne izroči volivcem ali stori, da te listine pri-dejo v roke nepravim osebam, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev.

Ravnatoko se kaznuje isti, ki tujo gla-sovnico samovoljno brez vednosti ali proti-volji volivca izpolni ali ovira vol. upravičenca, da ne more oddati svojega glasu.

Neupravičena volitev.

Kdor s premislekom izvršuje vol, pravico kakega drugega četudi z njegovim dovoljen-jem ali kdor provzroči ali dopusti, da kdo drugi voli v njegovem imenu, kaznuje se z zaporom od enega do dveh mesecev.

Volivna onemogočba.

Kdor z namenom, da bi preprečil ugotovitev vol, izida, odstrani, razmeče ali stori neuporabne glasovnice, kaznuje se s strogim zaporom od enega do šest mesecev.

Prelomba volivne tajnosti.

Kdor s kakim nezakonitim sredstvom izve, kako je glasoval ta ali oni volivec, more dobiti teden do treh mesecev zapora. To bi se n. pr. zgodilo, ko bi član volivne komi-sije razgrnil glasovnico z namenom, da bi videl, koga kdo voli.

Oviranje kandidata.

Kdor komu zapreti ali prizadene zlo z namenom, da bi ga odvrnil od kandidature, kaznuje se z zaporom od enega do šest me-secev.

Zborovalna prostost.

Doslej je še večkrat dogajalo, da je prišlo par hujšakcev in kričačev na zborovanje z namenom, da s krikom in ropotom zabranijo volivni shod. Novi zakon ima jako stroge do-ločbe v varstvo volivnih shodov in sploh zborovani. Dotični paragraf se glasi:

Kdor sam ali z drugimi hoče zabraniti volivcem udeležiti se volivnega shoda ali sploh kakega zborovanja, kdor neupravičen vdere na tak shod, kdor prežene navzoče ali kdor s silo prepreči odredbe oseb, ki so določene za vodstvo in red na shodu, kaznuje se z zaporom od enega do treh mesecev; kdor pa s silo razbije shod, more dobiti tudi šest me-secev zapora.

Pa tudi isti, ki se nalašč udeležijo kakega shoda, dasi ni upravičen ali povabljen, ali kdor se navzlic pozivu reditelja ali voditelja ne odstrani s shoda, more biti kaznovan z globo od 10 do 200 kron.

Poštena agitacija dovoljena.

Kdor je pazljivo prečital našete določbe v varstvo volivne svobode, morda misli, da je vsaka agitacija prepovedana. Temu ni tako. Poštena agitacija ni prepovedana. Dovoljeno je podučevati volivce, svariti in prositi jih ter jim prigovarjati. Tudi koga na volišče z vozom peljati ni prepovedano. Kaznjiva so le dejanja, ki smo jih gori našeli.

To so bistvene določbe glede na volitve. Dobro si jih zapomnite, da morete pogumno z glasovnicami v rokah stopiti na volišče za prave poslance, ki bodo zagovarjali naše sta-novske koristi kot krščanski možje, zavedni Slovenci in Avstrijci.

Jesenice.

Kaj takega pa še ni bilo nikdar v nobeni občinski zbornici, kakor je bilo na Jesenicah dné 15. februarja 1907. Z razbijanjem, ragljanjem in zvonjenjem preprečili so napredni od-borniki občinsko sejo. »Mi nečemo več skupno z drugimi delati v občinskem odboru«, objavili so pred sejo v sobotnem »Narodu«. »Naj se klerikalci z vlado vred postavijo na glavo, naprednjaki ne odstopijo niti za las od svojega sklepa«, tako beremo ravno tam.

Kako pa opravičujejo naprednjaki svoje postopanje?

Vzrok liberalne obstrukcije.

Naprednjaki pravijo, da zato nočejo de-lati več v občinskem odboru, ker nimajo ni-kakih garancij, da klerikalci nekega dne zopet ne zdijajo. In kakor Pilat si umivajo roke go-voreč: »Mi si umijemo roke in zvrnemo vso krivdo za morebitne posledice na tiste ljudi, ki so povzročili, da je vsako delo v občinskem odboru izključeno.« Pa naj si le umivajo ro-ke! Kakor Pilata umivanje rok ni opravičilo, ker je krivično obsodil v smrt nedolžnega, — tako naprednjaki z umivanjem rok ne bodo oprali madeža, ki se jih je prijel, odkar ho-čejo vsako delo v občinskem odboru prepre-čiti — brez pametnega vzroka. Za svojo ob-strukcijo naprednjaki nimajo pametnega vzro-ka. Vzrok, ki ga navajajo, je tako smešen, da ga pametni ljudje ne morejo imeti za resnega. Zato, ker ni nobene garancije, da klerikalci nekega dne zopet ne zdijajo! To jim je edini vzrok. Torej klerikalci so že enkrat bili zdij-jali? Kdaj in kako, tega naprednjaki ne po-vedo. Tudi ne povedo, kaj ima zdijvanje kle-rikalcev opraviti z njihovo obstrukcijo. Torej hočemo povedati mi, kaj je pravi vzrok na-predne obstrukcije.

Zgodovina liberalne obstrukcije.

Obstrukcija se je začela pri seji dné 13. decembra 1906, takrat, ko je na vrsto prišla zahteva, da se odstrani tajnik Humer. Ker je Humer za napredno stranko (ne za občino!) zelo potreben, sklenili so napredni odborniki odstranitev Humra preprečiti s tem, da se bodo pred glasovanjem odstranili od seje, ker

so v odboru v manjšini. Predno pa je prišlo do glasovanja, hotel je odbornik Fabinc ob-činskemu svetniku Pongratzu, ki je uteme-ljeval odstranitev Humra, povedati nekaj gor-kih. Povedal jih je, in tedaj je nastal hrup kot posledica Fabincjevih besed, s katerimi se je Pongratz čutil žaljenega in so drugi odbo-rniki hrupno obsodili tako žaljenje pri občinski seji. Med tem so pa napredni odborniki odšli in sejo storiли nesklepčno. Pongratz je Fa-binca tožil in pri vzkladni obravnavi je bil Fabinc obsojen na 100 kron globe in porav-nanje vseh stroškov. Kar je Fabinc pri prvi obravnavi zanikal, da Pongratz ni mislil ža-liti takrat pri seji, je po obsodbi Fabinca »Na-rod« javno pripoznal. Tisti hrup ob Fabin-čevih žalitvah imajo naprednjaki za zdijvanje klerikalcev, ki ne daje nikakih garancij, da kle-rikalci nekega dne zopet ne zdijajo, — in to je vzrok njih obstrukcije. Kdor ne verjame . . . Župan je na zahtevo trinajstih odbornikov sklical drugo sejo, ki je bila 19. decembra 1906. Pri tej seji je bila zopet na vrsti zahteva, da se odstrani tajnik Humer iz službe. Brez debate je dal župan to zahtevo na glosa-vanje in da bi mogli napredni odborniki o pravem času sejo storiiti nesklepčno, odredil je župan (očitno v dogovoru z naprednjaki) glasovanje po imenih. Nobenega hrupa ni bilo, klerikalci niso zdijali, a naprednjaki so za-pustili zborovalnico in sejo storiili nesklepčno, nekateri so gredo »divjali«, vpili nad mir-nimi »klerikalci«. Župan je podpiral obstruk-cijo naprednjakov, ker ni hotel več sklicati seje. Sklical jo je šele na ukaz deželnega odbora, ki mu je zažugal s kaznjajo, ako seje zopet ne skliče. Sklical jo je dné 1. februarja Čeravno pa ni bila na dnevnem redu zahteva, da se odstrani tajnik Humer, marveč le dve nujni zadevi, proračun in oddaja savskega vo-dovoda, naprednih odbornikov še k seji ni bilo in se ni moglo zborovati. Župan jim je na-ložil kazen, da sam ne bi bil kaznovan in sklical novo sejo, ki je bila dne 15. februarja. Kaj se je pri tej seji godilo, je znano.

Namen liberalne obstrukcije.

Po tem objektivnem opisu razmer v ob-činskem odboru jeseniškem, mora biti jasno vsakemu pametnemu človeku, da je edini vzrok napredne obstrukcije ta, ker so napred-njaki v odboru v manjšini. Vprašanje je sedaj, kaj pa hočejo naprednjaki doseči z obstruk-cijo? Ali se da obstrukcija opravičiti z ozirom na to, — da bo obstrukcija občini koristila? Odgovor je tak, da mora vsak trezen človek liberalno obstrukcijo obsoditi.

Namen liberalne obstrukcije je, vsako epozicijo v odboru streti in zagotoviti si ne-omejeno gospodstvo v odboru in tako tudi v občini. Torej je liberalna obstrukcija le delo za napredno stranko, ne pa za korist občine! Saj so bili že naprednjaki zadnjo dobo ne-omejeni gospodje v občini, v dobi, ko se je gradila železnica, ko bi bili za občino lahko marsikaj koristnega storiili. Pa kaj so storiili za občino? Poglejte občinska pota, kanali-zacijo, spomnite se na Ribjek, kako so jo za-vozili z novo šolo! Kaj so pa storiili zase? Zagotovili so si za dolge čase sedeže v občin-skem odboru s tem, da so imenovali častne občane! Rajmuh, Gregorjevec, Rogar, stari Kobentar, Pavel Klinar, ki so razbijali pri zadnji seji, ne bi mogli danes razbijati v ob-činskem odboru, ko bi ne bili prejšnjo dobo zase poskrbeli z imenovanjem častnih ob-čanov. In sedaj zopet obstoji glavno delo na-prednih odbornikov v tem, da bi si že za pri-hodnost zagotovili sedeže v občinskem od-boru! Kaj proračun, kaj savski vodovod, kaj druge potrebne naprave za občino! Vse naj raje vrag vzame, kot da bi oni bili v manjšini in bi se moglo za občino storiiti tudi kaj brez njih glasov! Zato se mora sedanjí odbor raz-biti, vlada ga mora razpustiti in potem upajo — seveda s pomočjo častnih občanov — ve-čino dobiti v odboru — in gospodovati v ob-čini. To je zadnji namen liberalne obstrukcije. Zato po »Narodu« žugačo vladi, ako po njih željah odbora ne razpusti. Tendenčne in laž-njive telegame pošiljajo v svet, da liberalci obstruirajo le vsled klerikalno-nemških na-silstev, naj bi torej vlada vendar hitro ustregla njih želji.

Posledice liberalne obstrukcije.

Toda še bolj moramo obsoditi liberalno obstrukcijo, če se oziramo na posledice, ki utegnejo vsled tega nastati. Ze se širi po Savi klic: Proč od Jesenic! Kakor Ogri na račun Avstrije skrbje zase, tako Jesenice zase na račun Save. Kako po mačehovsko je pre-skrbljena Sava z vodo in razsvetljavo, in ven-dar Sava plačuje davka štirikrat več kot Je-senice! In sedaj, ko je vendar enkrat prišlo do tega, da bi se zgradil vodovod za Savo, — sedaj Jeseničani obstruirajo —, da bi le Sa-vačani ne dobili potrebne zdrave pitne vode! Ni čuda, če Savačani žele sami gospodariti s svojim denarjem in premisljajo, kako bi se s gospodarsko ločili od Jesenic. Ni treba se bati, da bo Sava ponemčena, ako postane samo-stojna občina. Morda se komu ta trditev zdi neverjetna, a hočemo jo dokazati. Vsega di-rektnega davka plačuje Sava okroglo 44.000 kron. Ker je volivcev gotovo nad 300, volila bi 18 odbornikov in 6 namestnikov, torej za vsak razred 6 odbornikov, in 2 namestnika. Po § 15. občinskega volivnega reda mora biti v prvem razredu najmanj še enkrat toliko vo-livcev, kakor je odbornikov in namestnikov skupaj, torej na Savi bi moralo biti v prvem razredu najmanj 16 volivcev. Ker ni volivcev po § 1. obč. vol. reda, oziroma, bi z novo šolo bili k večjemu 4 učitelji, volili bi v 1. raz-redu kranjska obrtna družba in še 15 drugih, ki bi v veliki večini bili Slovenci. Vsi ti pla-čujejo davka okroglo 38.000 K. Po ravno tem paragrafu bi se ostala svota 6000 raz-delila v dva dela. V 2. razredu bi volili vsi, ki plačajo prvo polovico, zopet velika večina Slo-vencev, in v tretjem razredu oni, ki plačajo

drugo polovico, to je ogromna večina Sloven-cev. Za Savo je ločitev od Jesenic v gospo-darskem in narodnem oziru koristna. Ne pa tako za Jesenice ločitev od Save. Jesenice s podobčinami plačujejo okroglo 14.000 kron davka. V tretjem razredu bi v slučaju, da dobe Jeseničani posebno občino, v doglednem času imeli večino nemški socialni demokratje, ker bo v par letih okoli 300 železničarjev na Jesenicah, po večini davkoplačevalcev, Nemcev ali nemškutarjev. Nemška šola se bo morala za nemške otroke železničarjev na Jesenicah zidati v par letih. Za razvoj in olepšanje Jesenic bo treba šteti še ogromne svote, kako bodo Jesenice brez Save to zmogle? Kdor bo torej provzročil ločitev Save od Je-senic, provzročil bo propad Jesenic ali vsaj zavrl vsak njih napredek in izpostavil Jesenice tudi večji nevarnosti v narodnostnem oziru. Naprednjaki pa s svojo zlasti za Savo škod-ljivo obstrukcijo delajo nevarnost za ločitev Save od Jesenic. Klic Savačanov: Proč od Jesenic! ne bo potihnil, ako Jeseničani ne opuste svoje pogubne politike. Skrajni čas je že, da se trezni možje na Jesenicah ne puste voditi več od Fabinca in Humra, ki sta danes tukaj, jutri morda drugod. Liberalna politika na Jesenicah je zavožena; drugega ni rodila kot podivjanost v lastni stranki, pa razdor v občini in mržnjo med Jesenicami in Savo. Korist od tega pa bo imel le — Nemec. Pri-hodnost bo pokazala, da smo prav sodili in zanamci ne bodo hvalili tistih, ki so jih spra-vili pod — tujevo peto.

Jesenške novice.

i Slaba se godi letošnjo zimo tovarniškim delavcem. Vsled pomanjkanja vode morejo napraviti le po tri, štiri šilte na teden. Najraji se zgodi, da morajo počivati ob delavnikih, ob nedeljah pa delati.

i Socialnodemokratska godba se nam obeta. Odpadnik Bizjak pridno agitira zanjo in nabira ude, seveda — podporne. Pravi, da bo — mednarodna godba.

i Svobodna ljubezen je vzor socialnih demokratov. Kar je prišlo na Jesenice polno tujih socialnodemokratskih železničarjev, — opazujemo lahko od blizu, kako nekaterim gori srce za svobodno ljubezen. Nekaj parov je na Jesenicah, ki živijo v svobodni ljubezni. Znano je javno, ženske celo nosijo ime »nje-govov«, čeravno niso z njim poročene, pa se nobena oblast ne gane. Občina bi take ženske postavno lahko iztirala čez mejo.

i Socialni demokrat Kopač iz Trsta je kandidat socialnih demokratov za državni zbor v radovljiško-tržiškem okraju. G. Čop iz Most je kandiduro odklonil. Torej bodo tudi liberalni kmetje volili socialnega demo-krata za svojega zastopnika? Res, čudni kmetje, ki bodo volili socialnega demokrata, neprijatelja kmetijskega stanu.

i Hotel Lorber je otvoren v novi Ferja-novi hiši na Jesenicah; spodaj je kavarna in restavracija, zgoraj stanovanja za potnike.

i Obravnava pri upravnem sodišču glede veljavnosti zadnjih občinskih volitev v prvem in drugem razredu bode dne 7. sušca.

Po svetu.

Volitev nadučitelja. Bremensko učitelj-stvo se trudi dobiti pravico, da sme učiteljstvo vsake šole voliti svojega nadučitelja. Streber-stvu bi se takim načinom zaprla pot.

Cela obitelj zgorela. V Morgentalu pri Arbonu ob Bodenskem jezeru je zgorelo ne-ko poslopje s prebivalci vred. To so bili oče, mati in njunih petero otrok. Ljudje so našli na pogorišču samo še obžgane ostanke kosti.

Cela vas se je odločno odpovedala alko-holu v Föltseku na Ogrskem. Vsi vaščani so župniku v cerkvi slovesno obljubili, da popol-noma opuste in bodoče vživanje alkoholnih pijač. Spoznali so namreč, kako jih spravlja alkohol v duševno in telesno propast.

Varšavski Sherlock Holmes. Te dni so ustrelili ruski revolucionarji agenta tajne po-licie v Varšavi V. I. Grina, ki je bil znan pod imenom ruskega Sherlocka Holmesa. Proti njemu je bila osnovana najbrž cela za-rot, 12 moških ga je napadlo in ga ustrelilo. Grin ima kot agent tajne policije velike za-sluge.

Petkratzen morilec. Radi umora v Pozna-nju zaprti delavec Kosicki je priznal svoje ubojstvo in istočasno izjavil, da je že prej leta 1904 izvršil štiri umore. Kosickega po-močnika, delavca Poravskega, so tudi zaprli.

Rdeče moške obleke bodo nosili to se-zono vsi kavalirji. Obleke so namenjene zlasti za razne športne igre. Na vsaki strani hlač je dovoljeno nositi po en zelen trak.

Dve smrtni obsodbi. V Marmaros Szigetu so sodili 20. februarja tiste, ki so oropali svoj čas petrovskaro pošto. Dva, Abraham Hus in Janez Mihalko, sta obsojena v smrt na visli-cah. Drugi so dobili kazni za prisilno delo od pet do deset let.

Preprečena dobrohotnost. Za osirotelo osobje cirkusa Wulfa so se hoteli žrtvovati — kakor smo že poročali — razni častniki tu-di iz višjih krogov. Njihova predstojništva pa so to prepovedala. Torej častniki ne bodo na-stopili pri raznih cirkuskih igrah.

Italijanski karneval. Italijanska vročekrv-nost in divje veselje do življenja stopa še ved-no na dan zlasti v predpustnem času. Nekater-niki ga izrabljajo še vedno v svoje svrhe. Le-tos je izginilo na ta način v Turinu dvoje dek-lic. Do deset mladih fantov je ušlo vojaški službi in jo popihalo ob tem primernem času preko meje. Razni tatovi in vlomilci so tudi vr-šili svoj posel s podvojeno pridnostjo.

Ladja, ki se ne potopi. Na Francoskem so napravili ladjo, ki se ne potopi. Ladjo je izumil mladi norveški kapitan Ole Brude. Ladja je na vseh straneh zaprta in nima nikjer duška.

Gornji del ladje je steklen. Dolga je 5 metrov, široka 1:80 m in ima štiri oddelke, dva za vodo, dva za hrano, vsak za 40 ton. Motora nima, goni jo jadro, katero se razvije nad kro-vom. Prostora imajo štiri osebe. Ladja je sicer zelo majhna, ali velike usluge more napraviti pri brodomolu ali jednaki nesreči. Več takih ladij je lahko spravljenih po parnikih. Ako imajo potniki dovolj hrane, so lahko brez bo-jazni, saj doplovejo na obrežje ali do druge ladje.

Koliko vojakov je na vsej zemlji? Neki francoski častnik piše, da je na vsej zemlji 5.250.000 vojakov v času miru. Če bi izbruh-nila vojna, bi se v nekaj dneh lahko poslalo na vseh zemljah 44 in pol milijona vojakov v boj.

Obsojena Južna železnica. Dunajsko tr-govsko sodišče je obsodilo Južno železnico, da plača 1960 kron kuharici Mariji Skerboth, ki se je meseca septembra t. l. poškodovala na kolenu pri judendorfski železniški nesreči.

Zaprli so v Budimpešti 27letnega brezpo-selnega Italijana Alfreda Antonovija, ko je rav-no ukradel v sobi državnega pravdnika eno suknjo in pa zavoj za akte. Priznal je, da je kradel v ogrskem pravosodnem ministrstvu že petintridesetkrat.

Mrtvoud je zadel v Budimpešti vpokoje-nega generala Sigmunda Organasa.

Telesna vzgoja. »Centralni odbor za ljud-ske igre na Nemškem« je na letošnjem glav-nem zborovanju sprejel tele resolucije: 1. Telesno zdravje otrok v nemških šolah ne odgo-govarja potrebam naroda. 2. Večji del bolezní otrok sicer nastaja vsled slabih odnošajev, v katerih žive otroci v prvih letih svojega živ-ljenja, a slabokrvnost, slabo držanje telesa in skrivljenje hrbtenjače se pojavijo šele vsled neugodnega vpliva šol. 3. Četudi vzgajajo 2 do 6-letne otroke starši, je vendar dolžnost občine, skrbeti za primerna igrališča, zlasti v gosto naseljenih krajih. 4. Otroški vrtci in druge šole za deco bi morali imeti igrališče ali pa odprt paviljon, kjer bi se lahko igrali otroci ob vsakem vremenu. 5. Higijeniški nadzor je za te zavode neobhodno potreben. 6. Slabo sedenje v šolskih klopih škoduje zla-sti hrbtenjači deklic in vsemu mišičevju, zato bi bilo treba zlasti za dekliške šole klopí naj-boljše konstrukcije, ki odgovarjajo popolnoma rasti učenk. 7. Ker sta med učenkami zelo raz-širjeni anemija in nervoziteta, treba je skraj-šati učne ure na 45 in manj minut. 8. Redovito vprizarjanje mladinskih iger na svežem zraku vsaj en popoldan na teden je neobhodno po-trebno; udeležba bi morala biti za deklice in dečke obvezna. 9. V počitnicah naj se vpriz-arjajo igre vsako jutro na paskah, pri čem-mer naj dobijo učenke malico — kruha in mleka. 10. Vsestranski telesni razvoj, vzgoja ravnega stasa, globoko dihanje — to so glavni nameni telovadbe za deklice. 11. Dokler ne bo pridobljena vsaj ena ura na dan za telo-vadbo, naj se dosedanji dve uri razdelita za deklice na štiri pol ure. 12. Razen hoje, teka in skoka se morajo vaditi po dekliških šolah takšne vaje, ki razširjajo prsi, razvijajo plečne in trebušne mišice, in podpirajo globoko di-hanje. 13. Te vaje naj se ne stopnjujejo po težkoči, ampak po vplivu na telo. 14. Ne samo sprha (douche) in kopanje, ampak tudi plava-nje naj se uvaja v dekliških šolah.

Čeh je izumel aparat, ki prepreči želez-niške nesreče. Iz Clevelanda se javlja, da je tamošnji Čeh Josip G. Horaždovski 5209 Fleet Ave., ki je bil preje železniški uslužbenec, iz-umil aparat, s kterega pomočjo je lahko pre-prečiti vsako nesrečo na železnicah. Aparat obstoji iz električne baterije in žic, ktere so v zvezi s tirovi. Pritrditi ga je treba na iz-ogibališča in ako so potem slednja odprta, na-znam stroj to že v daljavo dveh milj in sicer v obeh smereh proge. Preskušnje s tem apa-ratom so sijajno uspele in komisija priznava, da so pri uporabi tega aparata nesreče izklju-čene. Neka družba je Horaždovskemu ponu-dila za patent 100.000 dolarjev v gotovini in še komisijo, toda on ga ni prodal, ker upa več dobiti. Izumitelj je doma iz Vodnanov na Češkem. V Ameriko je prišel še ko je bil majhen deček. S 16. letom je postal telegrafist in je ostal pri železnici do 22. leta. Kasneje je bil policaj in potem policijski uradnik. Sedaj s 40. letom svoje dobe postane pa naravno kapitalist, kar mu je tembolj privoščiti, ker bode njegova iznajdba vsako leto rešila na tisoče ljudem življenje.

Do 50.000 dijakov mislijo spraviti letos Kitajci na evropske gimnazije in druge učne zavode.

Grobovi milijonarjev. Ameriški milijonarji plačujejo za svoje grobove in nagrobne spo-menike ogromne svote. William A. Clark si je omissil grob v Woodlawnu za 500.000 mark. Najdražji mavzolej si je sezidal Collis P. Hun-tington. Zgradba je ogromna in izgotovljena iz belega marmorja.

Dragi strelji. Najstarejši sin kralja Ljude-vika XV. je zelo rad hodil na lov. Ali pri tem je bil svojim drugom zelo nevaren. Nekoč je ustrelil mesto divjačine vojvodo de la Brissiere de Chamboisa. Odškodnine za voj-vodsko žrtev so stale Francijo ogromne svote.

Nesreča v rudniku. Podrl se je rov v ne-kem dalmatinskem rudniku. Delovodja je ubit, trije delavci so nevarno, devet jih je pa lahko ranjenih.

Roparski napad v železniškem vagonu.

V vlaku Berolin-Hamburg je bil napaden 23-

letni tehnik Lange. Napadalec mu je vzel list-

nico z 200 markami in vse njegove popirje.

Dvoboj. Zaradi nekega prepira v kavarni

sta se dvobojevala s sabljami v Požunu ka-

detni častniški namestnik Tatschila in slušatelj

prava pl. Rosza. Tatschila je pl. Rosza sedem-

krat nevarno ranil.

IZPREMEMBE V AVSTRIJSKEM MINISTRSKEM KABINETU.

Dunajski listi poročajo, da se v našem ministrskem kabinetu pred koncem državnoborskih volitev ne bodo izvršile nobene izpremembe. Zadnji čas so namreč zopet krožile vesti, da bo odstopil minister za notranje zadeve, baron Bienenroth ter bo postal cesarski namestnik na Nižavstrijem, nadalje poljedelski minister grof Auersperg, ki bo šel za cesarskega namestnika na Tirolsko in pravosodni minister Klein. Namestu njih bi bili imenovani za ministre parlamentarci.

OGRSKE ZADEVE.

Nagodba. Bivši minister Koloman Szell je te dni presenetil javnost z neko novo razlago nagodbenega razmerja med Avstrijo in Ogrsko. Szell razlaga svojo takozvano »Szellovo formulo«, ki se je uveljavila svoj čas med obema državama polovicama, tako, da na podlagi te razlage Ogrska v vseh dozdaj skupnih vprašanjih lahko čisto po svoje postopa. Nasprotno temu objavlja »N. W. Tagblatt« od zelo merodajne strani članek, kjer to razlago docela zavrača. — Ministr. predsednik Weckerle odstopuje 28. t. m. na Dunaj, da se začne z Beckom glede nagodbe neposredno pogajati.

Nova stranka. »Budapesti Naplo« javlja, da bo Geza Polonyi ustanovil novo stranko, »stranko leta 1848.« To bo lepa stranka, ki pa obeta na Ogrskem imeti prihodnost.

Vojaški napisi v Aradu. Mestni svet v Aradu je sklenil odpraviti na honvedski vojašnici pri napisu ime Fejervaryjevo ter ga nadomestiti z Rakoczyjevim. Višja oblast pa je zapovedala polkovniku, da mora vsak poizkus, odpraviti napis, preprečiti z orožjem.

AMERIKA IN JAPONSKA.

Japonska vlada je naznanila državnemu uradu severnih ameriških Zedinjenih držav, da ne nasprotuje novi ameriški naseljeniški postavi, ki prepoveduje naseljevanje japonskih kulijev. S tem je spor za čas poravnal.

RUSINSKI DIJAKI.

Sodišče je odredilo, naj se izpusti iz preiskovalnega zavora 16 dijakov. Le trije so zapustili zapor, ostali nočejo iti, češ, vsi se morajo izpustiti ali pa noben. Nato je sodišče sklenilo, te dijake s silo iztirati iz zaporov. Dognalo se je, da je demonstracije v Lvovu vodil urednik na Dunaju izhajajoče ukrajinske revije Kusznier.

RUSIJA.

Ruska vlada je v škripih. Z novo dumo, ki je še bolj radikalna kot prva, bo Stolypin težko vladal, če jo pa razpusti je ugled Rusije in njen kredit v inozemstvu docela pri kraju. Razpustitev dume bi pa imela tudi za Rusijo samo nedogledno zlé posledice. Začel bi se v deželi boj na nož med skrajnim absolutizmom, organiziranim med maso v »črni stotnjah« in »Zvezi pravih ruskih ljudi« ter med socialnimi revolucionarji. Zmerne stranke, ki bi v dumj lahko prišle do veljave — posebno ako kadeti popustijo od skrajno opozicijskega stališča in ponagajo ustavnemu zistemu na noge — bi bile vsled razpusta dume brez moči in vpliva; začelo bi se brezumno klanje, ki bi se končalo s trajno vojaško diktaturo ali pa — kar je bolj verjetno — s trajno revolucijo brez konca in kraja.

Vlada dume ne bo razpustila.

Peterburški brzojavni urad najodločnejše dementira vest nekega inozemskega lista, ki je poročal, da so v Carskojem selu sklenili takoj po konstituiranju dume dum predložiti programatično izjavo in če bi je duma ne sprejela, slednjo takoj razpustiti ter uvesti za celo Rusijo vojaško diktaturo pod poveljstvom velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Ta vest je popolnoma izmišljena. Obenem ta urad izjavlja, da so vesti o kakem atentatu na carja čisto neosnovane.

»Vossische Zeitung« poroča iz Peterburga, da Stolypin ne bo dal povoda za konflikt med vlado in dumo. Dumo bo vlada le tedaj razpustila, ako bo prekršila državne osnovne postavbe.

Volitev za dumo.

V Peterburgu so pri volitvah poslancev za dumo v vseh okrajih zmagali kadeti. Izvoljenih je 150 kadetov, 9 levičarjev in 1 oktobrist. Izvoljen je tudi kadet, duhovnik Petrov, ki ga je svetli sinod obsodil na trimesečni zapor v samostani Černeckij.

Dozdaj je po celi Rusiji izvoljenih 406 poslancev. Monarhistov pa 73, zmernih 41, levičarjev 274, nacionalcev iz Poljske 44.

Položaj v Odesi.

V Odesi je ves promet ustavljen. »Pravi ruski ljudje« so v Meščanski ulici nekega juda mučili do smrti. Inozemski poslaniki v Peterburgu so pri sprejemu pri ministru za zunanje zadeve, izvoljskem omenili nemire v Odesi, kjer je v nevarnosti življenje in imetje tujcev. Izvoljski je takoj Stolypinu naročil, naj gubernatorju Kaulbarsu v Odesi brzojavi, naj napravi takoj red.

Drzen poštni rop.

V r š a v a, 22. februarja. Roparska četa, sestojeca iz 15 oseb, je izvršila 22. t. m. roparski napad na pošto filijalko v Kruclji ulici. Ubila in ranila je 11 oseb, iz pošte pa odnesla ves denar, 11.000 rubljev. Zločinci so vsi ušli.

Avstro-ogrski podaniki v Odesi.

Peterburg, 22. februarja. Ruska vlada je obvestila avstrijskega poslanika, da se je v Odesi vse ukrenilo, da se bo varovalo življenje in imetje avstro-ogrskih podanikov.

NEMČIJA.

Kruto preganjanje poznanijskih Poljakov.

V Ostrovu so izključili iz gimnazije 18 dijakov, ker se njihovi bratje in sestre v ljudski šoli udeležujejo šolskega bojkota in ker se njihovi stariši udeležujejo poljskega gibanja. V Gnjenu so iz tega vzroka izključili 8 gimnazijcev. 10. t. m. so — kakor smo že poročali — izključili na enak način 3 gimnazijce v Naklu, 1 v Deutsch-Eylauu, 4 v Kulmu. Torej vseh skupaj je že 34. Ni dvoma, da so šolske oblasti to storile vsled naredbes naučnega ministrstva. Lepo se bo godilo sedaj Poljakom, ko je Bülow spravi skupaj nacionalno večino iz konzervativcev in liberalcev, ki so strupeni sovražniki Poljakov. Po pravici piše neko ugledno nemško glasilo ob tej priliki: »S temi šolskimi izključitvami smo srečno prispeli do kitajskih razmer, kajti le na Kitajskem je za prestopke kakoga člana rodbine odgovorna cela rodbina.«

Centrum.

Državni kancelar Bülow je podrl vse mostove za seboj. Dočim so preje vse stranke bile voljne, izvoliti za predsednika državnega zbora člana centra, so izvolile konzervativce. Jasno je, da je Bülow v zadnjem hipu pritisnil na stranke. Katoliški centrum je tega preobrata vesel, kajti s tem je kot najmočnejša stranka potisnjen v opozicijo, katero pa bodo vse stranke rabile, ako bodo hotele razum »nacionalnih« postav uveljaviti gospodarske, socialnopolitiške in kulturne postavbe. Centrum sedaj vlaga predloge, ob katerih se bo razbila od vlade skrpna večina iz liberalcev in konzervativcev. Prvi predlog je socialno-političen in se glasi:

Vlada naj takoj predloži postavbe, ki 1. razširijo združevalno svobodo, 2. podelijo strokovnim in stanovskim društvom javnopravni značaj, 3. ustanovijo delavske zbornice, 4. uredijo tarifne razmere med delavci in delodajalci.

Gospodarstvo.

Tržne vesti.

23. februarja 1907.

Akoravno se je mislilo, da bode zadnji nemir na tržiščih vzdrnil žitno kupčijo in spekulacijo, se to ni izpolnilo. Le nekaj dni je trajala večja živahnost, katera pa se je zopet izgubila in danes je položaj isti, kakor je bil pred štirinajstimi dnevi. Kake spremembe v cenah ne opazimo, tendenca je vstrajajoča. Ponudbe so skromne, ker na tržiščih je le malo blaga v zalogah, katere se pa ne morejo spopolniti zaradi nepovoljnega transporta. Ker pa tudi kupci in konzumi blaga ne zahtevajo, ampak čakajo, da bode transport postal reden in se bo blago ložje in redno premikalo, ker takrat bodo postale ponudbe gotovo obširnejše in cene za kupca in konzum ugodnejše.

Tudi svetovna tržišča so nam kazala mirno obličje ter se vpoštevanja vredne spremembe niso vršile.

Terminska kupčija se sicer ni povsem otresla nervozitete ter je v tej nekoliko več življenja, kakor pa v prometni kupčiji. Spekulanti smatrajo dolgo zimo kot neugodno za setve. Kakšen vpliv bo imela dolga zima na setve, se sedaj pač nič ne ve in je tedaj nevarnost le v glavah spekulantov. Do sedaj po mnenju kmetovalcev še ni bilo nevarnosti za setve in ker je bila rastlina v jeseni krepka, se tudi ne bojijo, da bi znatno mogla trpeti.

Kakor znano, so cene od početka kampanje skoraj vedno na isti stopnji, vsled česar so si pridobile gotovo zaupanje.

Pšenica se ni spremenila. Ponudniki vstrajajo v cenah ter ni opaziti, da bi bili voljni popustiti. April 7-52, oktober 7-89.

Rž. Velja rečeno o pšenici, vendar so cene bolj krepke. April 6-84.

Oves jako stalen. April 7-47.

Turšica ravno tako kot oves. Maj 5-20.

Moka. Zadnjič smo poročali, da je postala kupčija bolj živahna in da je konzum pokazal potrebo po blagu. Ali ta živahnost se je nepričakovano hitro zgubila, tembolj ker ogrski mlini jako nujno ponujajo, vsled česar je postal konzum nezaupen. Cene so ziskar ter se v pretečenem tednu niso spremenile.

Otrobi se ponajša še vedno z jako tendenco in vživajo veliko zanimanje posebno za sklepe z odjemom v jeseni. Cene so se nekoliko zvišale.

Sladkor. Za marec se je liberalno 7% kontingenta. Cene so ostale nespremenjene. Kupčija z rafinado se premika v ozkih mejah, a cene vstrajajo.

Petroleji. Za marec so sklenili liberirati 6% kontingenta. Kakor smo omenili, poteče z majem kartelna pogodba, vendar upajo rafinerije, da se bodo toglo zedinile, da ne bo ponudb za poznejše termine in bodo s tem dobile čas za sklepanje kartela.

Kava. Bolje vrste so jako vstrajne. V splošnem pa cene niso doživle posebnih sprememb. Zaloge se v Trstu manjšajo, ker se vsled razlike cene Brazilije in Evrope ne spopolnjujejo.

Južno sadje. Za oranže in mandarine je zanimanje ponehalo in je bil trg brez življenja, samo za velike limone je bil trg jako stalen.

Slaniki. Kupčija je jako živahna in cene so visoke.

Semena. Vreme nikakor ne vpliva na kupčijo s semeni, ampak zahteva je velika. Vsled tega so cene visoke. Rudeča detelja vživa veliko zanimanje v vseh vrstah in dosega dobre cene. Lucerne je prišlo v večji množini na trg, ali seme je slabo in se je le po nizkih cenah dalo prodati. Travnna semena so še brez zanimanja.

g Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Upravni svet ljubljanske kreditne banke v Ljubljani zaključil je v svoji bilančni seji dne 14. t. m. čisto bilanco za leto 1906. Čisti dobiček za preteklo leto znaša 153.386 K 11 h (za 17.496 K 4 h več, nego leta 1905), ter vstevši prenos dobička iz leta 1905 v znesku 747 K 26 h, skupno 154.033 K 37 h. Upravni svet je sklenil, predlagati VII. rednemu običnemu zboru, ki se bode vršil dne 6. marca t. l., ob 10. uri dopoldne v gorenjih bančnih prostorih, da se razdeli 50dstotna dividenda (kakor lansko leto), da se odkaže rednemu rezervnemu fondu 7664 K 30 h, izrednemu rezervnemu fondu za zgube 40.000 K, pokojninskemu fondu 1000 K, končno pa, da se prenese na novi račun 806 K 89 h. Nadalje je sklenil, da se ustanovi podružnica v Trstu, da se v to svrhu zviša primerno delniška glavica, ki znaša zdaj 2 milijona kron ter končno, da se v ta namen stavi na dnevni red prihodnjega običnega zbora potrebna sprememba pravil. — Gospodje delničarji ljubljanske kreditne banke, ki nameravajo udeležiti se običnega zbora, se s tem ponovno vabijo, da deponirajo svoje delnice osem dni prej, torej najpozneje do 26. t. m., pri blaginji ljubljanske kreditne banke v Stritarjevih ulicah št. 2 proti izročitvi legitimacijskih listkov.

g Mlekarski in perutninarski tečaj za gospodinjce ali njih hčere priredi c. kr. kmetijska družba kranjska od 20. do 23. marca t. l. na družbeni gospodinjci šoli v Ljubljani, v Marjanišču na Poljanski cesti. V tečaj, ki bo brezplačen, se sprejme omejeno število gojenk ki bodo morale za hrano in stanovanje same skrbeti. Za sprejem se je zgledati do 10. marca t. l. Pouk bo trajal vsak dan dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. Poučevalo se bo praktično in teoretično o mlekarstvu sploh, o oskrbovanju molznega goveda in zlasti o posnemanju mleka s posnemalnikom, o izdelovanju čajnega masla in nekaterih vrst mehkega, namiznega sira. Glede perutninarstva se bo poučevalo vse, kar spada v to stroko, zlasti se bo oziralo na oskrbovanje in krmljenje perutnine, navajanje s strojem, na gojitve piščancev, na hranjenje jajec in na perutninske bolezni. Udeležence tečaja se bodo morale praktično vaditi v mlekarni in v kokošnjaku. Poučevala bosta ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc in mlekarski nadzornik J. Legvart; praktične vaje se bodo vršile pod vodstvom in nadzorstvom učiteljice gospodinjke šole gospe sestre Vincencije Lah in deželne ga sirarja J. Mastnaka.

Književnost in umetnost.

* **Višek domišljivosti.** Prejeli smo naslednje pismo: Slavnemu uredništvu »Slovenca« v Ljubljani! Radi opetovanih popolnoma neutemeljenih napadov na vodstvo slovenskega gledališča v Ljubljani dovoljuje si podpisana intendantca obveščati slavno uredništvo, da ji ni več mogoče pošiljati običajne notice za »Slovenca«. Tudi se usoja prositi, da ji slavno uredništvo vrne prosto vstopnico za gledališkega poročevalca. — V Ljubljani, dne 21. februarja 1907. — Za intendantco slovenskega gledališča v Ljubljani: Juvančič. — Če hočejo ti gospodje na ta način svobodo kritike prikrajšati in gledališče v umetniškem oziru spraviti na kant, svobodno jim. To pismo pa bodi priobčeno mestu v pustnem v postnem času, ker je vzlic svoji nepopisni komiki strašno resen pojav za gotovo obzorje slovenskih gledaliških intendantov. Radovedni smo, kake so bili naši »neutemeljeni napadi« na vodstvo slovenskega gledališča. Ali vodstvo slovenskega gledališča meni, da se mora vseprek hvaliti in če se ne odobrava vsaka uprizoritev, tedaj smatra intendantca to kot nekako »osebno razžalitev«. Res prekomerno stališče in le v intendantki domišljivosti mogoče. Zavzeli smo se v »Slovenčevih« poročilih za kolikor mogoče obsežno uprizorjanje domačih del — in kdor je bral »Slovenčeve« ocene, mora pripoznati, da so bile strogo stvarne in vedno pisane s pravo ljubeznijo do domačega gledališkega zavoda. Ali meni sedanja intendantca, da je s prosto vstopnico kritiku združeno nekako hlapčevsko razmerje lista do nje. To bi bil višek domišljivosti! O marsikateri igri, uprizorjeni pod prejšnjo intendantco, smo pisali mnogo ostreje, kot so bile naše ocene pod sedanjjo intendantco, in vendar prejšnja intendantca ni zagrešila nikdar tako komičnega nastopa, kakor je zgoraj citirano pismo sedanje intendantce. Je pač mnogo odvisno od pravega razumevanja razmerja med neodvisno kritiko in intendantom in od intendantске rutine. Ako smatra intendantca, da je za slovensko gledališče boljše, da ne priobčuje časopisje mnenj reklamnih notic, le to ni nena stvar. Srečno so dosedaj preskrbeli, da uradni list ne poroča prav nič o slovenskem gledališču, sedaj pa menijo nekateri gospodje, da bo za slovensko gledališče najbolje preskrbljeno, ako kolikor mogoče neopazovano počiva pod fraki par »profesorjev«. Zgoraj priobčeno pismo intendantce slovenskega gledališča je pisano bolj z osebnega stališča kakoga gospoda Kobala, kot pa s stališča koristi slovenskega gledališča. Bodi intendantci enkrat za vselej povedano, da njenih reklamnih notic, ki nam jih je dozdaj pošiljala, prav nič ne potrebujemo. Bile so res pravi umicum. Intendantca v noticah dva dni pred uprizoritvijo sama hvali delo, ki ga misli uprizoriti, kritiki pa prepušča — ponižno potrditi, kar je intendantca prej že sama poveljala. Intendantca nadalje ali po kakem svojem članu ali pa po svojem lastnem gledališkem kritiku — ki je obenem kritik »Naroda« — par dni pred uprizoritvijo kake igre dela zanjo v »Narodu« sama reklamo. Mi naj bi pa to potem prepisali!

Ali pa — intendantni kritik prevede kakoga »Mačka Spačka«, potem pa sam v »Narodu« hvali, kako dobro je igra prevedena. Intendantca piše sama sebi kritike, en član intendantce kadi drugemu, slovenski narod naj pa to smatra za kulturna dejanja! Kakšni pa so bili naši »popolnoma neutemeljeni napadi«? Da je ta ali ona igra malovredna, da je intendantca slabo izbrala, da tega in onega ni umela, n. pr. pri Hauptmannovem »Potoplenem zvonu«, kjer niti intendantca, niti intendantni kritik niso vedeli, za kaj se gre. To smatra intendantca za neosnovano, nedopustno in za osebno razžaljenje! To je res višek domišljivosti, preko katere gremo z mirnim srcem na dnevni red. Če je intendantca mnenja, da se bo s tem svojim pismom, ki hoče zabraniti svobodo mnenja in kritike, proslavila pred javnostjo, se kruto moti. — Razume se, da bomo do konca sezone sedež v gledališču za svojega kritika plačali, nastop intendantca pa poplačamo na drugem, primernejšem mestu.

Vollni boj.

(Udeležnike shoda zaupnikov S. L. S.) nujno opozarjamo, naj vsi oni udeležniki, ki se žele udeležiti skupnega kosila (cena 2 K 40 vin. s pol litra vina vred), nam to takoj zadnji čas do torka 26. t. m. po dopisnici naznani, da bo vedelo vodstvo »Uniona«, za koliko oseb naj pripravi obed.

(Vhod k shodu zaupnikov S. L. S.) bo dne 28. t. m. v poslopje »Uniona« samo skozi Frančiškanske ulice, na kar naj se opozore vsi gg. zaupniki.

(Shod zaupnikov S. L. S. za mesto Ljubljana) bo v nedeljo, dne 3. marca ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani. Na shodu se bo postavil kandidat stranke za mesto Ljubljana. Dne 28. t. m. je shod zaupnikov z dežele in so vabljene na ta shod samo gg. zaupniki z dežele. Gg. zaupniki iz Ljubljane dobe vabila na shod zaupnikov 3. marca tekom prihodnjega tedna.

(Volišča v Ljubljani.) Mestni magistrat ljubljanski razglasa: Da bode mogoče za dne 14. maja t. l. razpisane občne nove volitve za poslansko zbornico državnega zbora brez posebnih težav in točno izvršiti, razdelil se je po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko v zmislu § 16. al. 4. državnozbornskega volivnega reda volivni okraj deželnega stolnega mesta Ljubljane teritorialno na osem volišč in se bode vršila volitev: a) v I. (šolskem) mestnem okraju: v veliki dvorani »Mestnega doma«; — b) v II. (šentjakobskem) mestnem okraju: v šolski dvorani mestne deklishe osemrazrednice pri Sv. Jakobu; — c) v III. (dvorskem) mestnem okraju razum Krakovega in Trnovega: v telovadnici c. kr. višje realke; — d) v Krakovem in Trnovem: v šolski dvorani mestnega otroškega vrta v Cerkvenih ulicah; — e) v IV. (kolodvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži vzhodno od Dunajske ceste: v telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah; — f) v IV. (kolodvorskega) mestnega okraja onem delu, ki leži zapadno od Dunajske ceste: v telovadnici I. c. kr. državne gimnazije v Tomanovih ulicah; — g) v V. mestnem okraju, to je za predkraj Hauptmanico, Hradeckega vasa, Illovice, Karolinsko zemljo, Orlove ulice, Črno vas, Dolenjsko cesto in Galjevice: v šolski dvorani mestne šole na Barji; — h) v VI. mestnem okraju, to je za predkraj Vodmat: v dnevnji dvorani jubilejske ubožnice v Japljevih ulicah. — Na volivnih izkaznicah, ki se pravčasno dostavijo vsakemu volivcu, bode poleg časa, kedaj se vrši volitev, tudi točno označeno na katerem navedenih volišč ima vsak posamezni volivec izvršiti volivno pravico. Ista določila ostanejo veljavna tudi za eventualno potrebne ožje volitve, ki bi se imele vršiti dne 23. maja.

(Voličci, pozor!) Pod tem naslovom objavljamo danes na I. prilogi bistvene določbe novega volivnega reda ter zakona v varstvo prostega zborovanja in glasovanja. Opozarjamo naročnike, da si shranijo ta pouk, ki ga morejo rabiti med volitvami.

(»Notranjec« snubi.) Glasilo notranjskih »neodvisnih« kmetov se zaganja v bivšega državnega poslanca Žitnika, češ, da hodi od vasi do vasi in se vsiljuje notranjskim volivcem. »Notranjec« duševni oče je čuden možič. Če je posl. Žitnik izvrševal svojo dolžnost in tudi pravico, da je večkrat hodil med svoje volivce, mu je očital, da se vsiljuje Notranjcem. Če pa se poslanec Žitnik ni oglašil v vsaki hiši in vprašal, kaj kuhajo, mu je zopet očital »Notranjce«, da se ne briga za svoje volivce. Saj je ravno v zadnji številki objavil iz Hotedrščice dopis, v katerem toži, da se poslanci niso brigali za nekega posestnika, ki je pri dež. odboru prosil podpore za vodnjak. Dični »Notranjec« naj vpraša gospoda Arkota v Postojni, ali je že kedaj deželni zbor ali dež. odbor delil podpore posameznim posestnikom za vodnjake, ako jih ne rabi več posestnikov ali pa šolski otroci. Ako je deželni poslanec Arko odkritosrčen, moral bo reči, da ne. Sicer pa se noben poslanec ne more brigati za kako stvar, ako mu ni prav nič znana. Le durak sliši travo rasti, in tak je »Notranjec« dopisnik. »Notranjec« tudi kriči kakor petelin na dvo-rišču: »Svobodno volitev zahtevamo.« Da, mi tudi. In če ima gospod Arko pravico snubiti notranjske kmetovalce, imajo vsaj isto pravico tudi župani notranjskih občin, da si vstanove svojo zvezo. Gospod Arko naj rešuje svoje pristaše po svojem liberalnem kopitu, zavedni notranjski župani ga ne bodo motili, pač pa hodili svojo prosto pot. Ta pot pa ne vodi v liberalni tabor, ker tudi že kmečki možje vedo prav dobro, da se liberalci je posmehujejo kmetu. Naj gospod Arko vendar enkrat odgo-

vori v »Notranju«, zakaj je lani v dež. zboru zvonil s kravim bunovcem in pomagal pokopati volivno prenosno, po kateri bi zastopniki kmečkih občin dobili večino v dež. zboru in odboru? Gospod Arko, zakaj ne odgovorite na to vprašanje?

(Priden kandidat) je »državnozbornski kandidat« c. kr. davčni adjunkt Janez Stare v Krškem. Neki veseljak so ga »potegnili«, naj kandidira in sedaj g. Stare res kandidira in velikodušno piše volivcem: »dajem Vam pravico, da me takoj odstavite in se pod častno besedo zavežem, da mandat na poziv Vas volivcev odložim«. Volivci mu seve ne nameravajo napraviti teh »sitnosti« ter ga bodo pustili lepo v Krškem, g. kandidat Stare pa se za to mnenje volivcev nič ne briga. — Veselaki ga dalje »vlečejo« in so ga srečno pripravili do tega, da priredi jutri v Krškem kar pet shodov in sicer za volivce, ki so zgodaj na nogah ob 10. uri dopoldne, za volivce, ki bodo prvi shod zaspali ob 11. uri dopoldne, za volivce, ki bi utegnili danes krogati ob 1. uri popoldne, za volivce, ki hodijo rajše popoldne na shod ob 4. uri popoldne in za volivce, ki hodijo zvečer v gostilno h Gregorčiču ob 8. uri zvečer. Krčani si hočejo privoščiti nekaj tako veselih uric, kakor smo jih imeli Ljubljancem svojčas s Kunčičevo kandidaturo. Gospod kandidat razpošilja okoli vabila, na katerih naznanja »še 28 shodov«.

(Na lovu.) »Slovensko društvo«, datirano v Ilirski Bistrici 21. februarja, sklicuje s plakati politični shod v hotel Jelovšek v Ilirski Bistrici. Poziv se glasi: »Možje bistriški, trnovske jablanice občine, pridite množično na shod. Poročata poslanec Arko in dr. Fr. Novak. Pridite, da poveste, koga hočete sami imeti za poslanca.« Tiskani so plakati pri Drag. Hribarju v Ljubljani. Neodvisna kmeta Arko in dr. Novak imata te-le posebnosti: Arko je znani član liberalnega kluba v deželnem zboru, kjer je s kravim zvoncem glušil kmečko neodvisnost. Pri zadnjih deželnozbornskih volitvah so v trnovski župniji volivci precej na glas povedali, da ga ne marajo. Lopnil je in menda bi rad še enkrat. Naj se zgodi po njegovi volji! Dr. Novak je član izvrševalnega odbora liberalne stranke in se posebno ogreva za to, da bi k nam zanesel verski boj po francoskem zgledu. Naj bo tako prijazen in naj v Ilirski Bistrici pri ljudeh, ki so doslej volili liberalce, prijazno povpraša, kdo je za tako politiko. Naj razloži, kako si misli ločitev cerkve od države in svobodno šolo.

(Volivni shod) bo v nedeljo, dne 24. februarja, ob 3. uri popoldne v dvorani izobraževalnega društva v Trnovem na Notranjskem. Poroča dr. Žitnik.

(Volivni shodi.) Kierkoli skličejo liberalci volivni shod, naj ga za ravno tisto uro skličejo tudi somišljeniki S. L. S. Da se izognemo vsem neprilikam, je boljše, da se naši pristaši liberalnih shodov udeležijo le v toliko, da morejo obvestiti javnost o njih.

(Socialno demokratsko volivni shodi.) Dne 3. marca ob 8. uri zvečer priredijo v Ljubljani pri »Stajercu« železničarski volivni shod. V Trbovljah govori 24. t. m. ob 3. popoldne o državnozbornskih volitvah Etlm Kristan.

(Volivni sklad) nabira izvrševalni odbor jugoslovanske soc. demokracije in prinaša zadnji »Rdeči Prapor« celo uvodnik, v katerem berači zani.

(Volivne v Mariboru.) V Mariboru postavijo štiri stranke svoje kandidate: Nemci, Slovenci, socialni demokrati in krščanski socialci.

(Robičeva kandidatura.) Ker smo brali v graških nemških listih, da se je glasil gospod profesor Robič na shodu v Orhovi vasi za kandidata v volivnem okraju Maribor desni breg, Slov. Bistrica in Konjice, vprašali smo dotične udeležence in dobili sledeče poročilo: »Shoda se je udeležilo okoli 80 oseb, med temi ni bilo niti polovica kmetov. Ko je gospod Robič končal svoje poročilo, je rekel: Sedaj sem vam povedal, kar sem storil, in če imam zopet vaše zaupanje, bom pa zopet kandidiral. Nato se ni oglasil nihče. Kmetje namerč čakaajo, koga bo proglasila za kandidata »Kmečka zveza« in tega bodo volili.« — Tako se glasi poročilo. Nam se zdi zelo čudno, kdo je potem poročal v graške nemške liste to nesrečno, da se je gospod Robič proglasil kandidatom. Kmetje gotovo ne!

(Socialni demokrati v Mariboru) se za prihodnje državnozbornske volitve pridno pripravljajo. Pripoveduje se, da imajo že popoln imenik volivcev po ulicah urejen. Pri izborni organizaciji, katero imajo socialni demokrati v Mariboru, ne bo Wastianova zmaga lahka. Strojvodje in kurjači Južne železnice bodo baže izstopili iz socialnodemokratske organizacije in pristopili k nemškonalnemu društvu. Uradniški sluge bodo skoro vsi glasovali za socialnodemokratskega kandidata. Istotako tudi mali obrtniki in njih pomočniki.

† Matilja Leben.

Včeraj je umrl po dolgem bolehanju starejšina ljubljanske škofije č. gosp. dr. Matilja Leben. — Pokojnik je bil rojen 17. februarja 1816 v župniji Naklo na Gorenjskem. Ko je še zelo mlad dovršil bogoslovne nauke v Ljubljani, so ga poslali na Dunaj v zavod sv. Avguština, da bi nadaljeval bogoslovne študije. Ondi je bil 11. januarja 1839 posvečen v mašnika. Ko se je povrnil z Dunaja, je bil poslan za kaplana in kateheta v Šmarje. Leta 1842. je postal namestni učitelj morale na ljubljanskem liceju in 17. oktobra 1843 redni profesor. Ko so leta 1850. licej opustili in se je osnovala bogoslovna učilišče, je tu nadalje poučeval svoj predmet do leta 1886., torej vsega skupaj 44 let. Tega leta je vstopil v pokoj. Poleg svoje profesorske službe je rajni opravljal še več

drugih častnih poslov. Bil je izpraševalec pri župnijskih izpiti, konzistorijski svetnik in naposled častni kanonik. Vzor moža, kristalno čist značaj — počivaj v miru! — Pogreb bo jutri popoldne ob 4 uri.

Dnevne novice.

+ Volitve starešinstva v Vipavi. Včeraj smo dobili naslednjo brzojavko iz Vipave: Pri volitvi starešinstva so se štirje odborniki Hrovatinove stranke odpovedali, pet jih je pa odšlo, ker so se zbal zduženih kmetijskih zastopnikov.

+ Stranka koritnikov. O koritih se je včeraj nekaj razkoračil »Slovenski Narod«, list stranke, ki ima polno korit za — brezdeljavne ljudi in gospode, katera bi ne igrala posebne vloge, ako bi ne bilo korit »Narodove« stranke. Ta stranka koritnikov naj ne hodi preveč ošabno okolu, ker se okolu njenih korit že vse lomi.

+ Wasmann. Berolinski listi poročajo, da je prvi med berolinskimi zoologi, ki je potem tudi disputiral z Wasmannom, že po prvem predavanju dejal: »Haeckel ist ein Schaumschläger, in Wasmann aber ist Kern und Tiefe.« Dejal je, da smatra pod svojo častjo, disputirati s Haecklom, z Wasmannom pa da se bo meril v disputaciji, ker je to enakovredno nasprotju. Kaj poretče na to »Narodov« naravoslovni reporter?

% V včerajšnjem »Narodu« nekdo razpravlja o zakonu privatnih nastavlencev. Iz teh »Narodovih« izvajanj se takoj že iz prvega stavka razvidi, da dotični, ki piše v »Narod« te članke, zakona še celega prečital ni. Kakor je obče znano, stopi zakon v veljavo šele 1. januarja 1909 in ne eno leto pa sankcioniranju, kakor piše »Narodov« strokovnjak. Tudi mnogo drugih točk v »Narodovem« spisu je napačnih. Častitamo takemu strokovnjaku.

+ Slovenska ljudska šola v Trstu je, kakor se govori, gotova stvar in se šola otvori še letošnji jesen.

+ Dr. Tavčar je deželni odbornik in sedaj tudi pravni zastopnik deželnega odbora. Ali bi ne mogel deželni odbornik dr. Tavčar pravno zastopstvo deželnega odbora izročiti kakemu drugemu, bolj potrebnemu advokatu? Ali je dr. Tavčar že odstopil komu mastno plačo »Narodovega« šefredakterja?

— Nevarno je zbolel veleindustriec gosp. Tomo Pavšar v Kranju; občešpoštovanemu možu želimo skorajšnjega okrevanja.

Umrl je na Dunaju profesor tehniške visoke šole dr. Gvidon Krafft, kateremu se je omražil duh.

— Predavanje v Kranju bo v izobraževalnem društvu »Kranj« dne 24. t. m. ob 8 uri zvečer v društveni dvorani na »Novi pošti«. Predaval bo gospod profesor Evgen Jarc o razvoju naše ustave. Ker je stvar velike važnosti, se je nadejati številne udeležbe. Po zadnjem občnem zboru je bil za predsednika društva »Kranj« izvoljen gospod profesor dr. J. Debevec.

— Požar na Hrušici. Dne 18. t. m. je izbruhnil na Hrušici pri Jesenicah požar v lesenem skladišču trvdke E. Gross & Comp. Škode je 10.000 kron.

— Vincencijeva družba v Kranju bo imela v nedeljo 24. t. m. občni zbor; dnevni red: Prememba pravil.

— Koncesijo za zidarstvo obrt v novomeškem političnem okraju je dobil gospod Ig. Spacapan, slovenski rojak iz Renč na Goriškem. Strokovno znanje si je izpopolnil pri tvrdki Tönnies, pri kateri je bil kot polir skoro 20 let. Lani je pričel graditi novo romarsko cerkev na Zaplazi, katero je brez vsake nezgode dovršil do stola. V novomeškem okraju je sicer več zidarjev, za finejšo stavbo pa je bilo težko dobiti podjetnika.

— Influenca je po novomeški okolici zadnji čas jako razširjena. Najraje se oprijemlje mladih oseb.

— Iz Kaira v Kranj. Danes, t. j. 23. t. m. dospe v Kranj novi kapelnik meščanske godbe gospod Faltis. Dosedaj je bil dvorni kapelnik egiptovskega keda v Kairi; odlikovan je bil že z sedmimi redovi.

— Stavka diurnistov. Diurnisti na Hrvaškem in v Slavoniji nameravajo prihodnjo pomlad pričeti stavko, ako se do tedaj ne bo ugodilo njihovim zahtevam.

— Pri zgradbi tržiške železnice je Sava razdrla časni most pri Struževem.

— Nesreča. Dne 19. t. m. sta posestnik Anton Marošek in njegova hči v Novi Cerkvi pri Celju podirala drevje. Pri tem je eno drevo tako nesrečno udarilo deklico, da je bila pri priči mrtva.

— Shoda v Zireh jutri ne bo. Bil je napovedan, da bi se zastopniki občin Žiri, Polhov Gradec, Horjul, Sv. Jošt in Idrija posvetovali o skupnih korakih za železnico od Ljubljane skozi našete občine do Sv. Lucije. Shod pa se bode gotovo vršil pozneje, ko sneg odleže. To vprašanje je v dobrih rokah, ker bode Slovenska ljudska Stranka po svojih bodečih poslancih storila potrebne korake na merodajnem mestu.

— Odbor za spomenik cesarici Elizabeti v Trstu je bil pri tržaškem županu z zahtevo, naj kmalu reši zadevo glede na prostor, kjer nameravajo postaviti raimi avstrijski cesarici spomenik. Spomenik nameravajo postaviti v vrt pred Južnim kolodvorom.

— Nesreča na železnici. Med postajama Prosek-Občina pripetila se je včeraj na Južni železnici sreča v nesreči. Voznik je peljal z dvema voloma debelo kamenje čez progo Južne železnice. Voz je bil težak, zaraditega nista mogla vola izpeljati. Meji tem privozi v Občini proti Proseku brzovlak, kateri pride navadno ob 9. uri zjutraj v Trst, zaleti se v polno naloženi voz ter ga vleče seboj po progi.

Vola je le enega poškodovalo, zlomilo mu je nogo in odbilo rog. Velika sreča, da ni skočil stroj s tira. Potniki so takoj opazili, v kaki nevarnosti so bili. Stroj pri vlaklu je popolnoma pokvarjen, ostal je v Proseku, vlak je vozil pomožni stroj dalje proti Trstu. Zamude je bilo nad eno uro.

Štajerske novice.

Š »Slovenska kmečka zveza« priredi v nedeljo dne 24. februarja po večernicah javen shod pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v prostorih gospoda Finžgarja. Govorita poslanec Rožkar in dr. Korošec.

Š Kmetje in lov. Posestnik slivniške grašine pri Mariboru, prof. Schönborn, je dal razglasiti, da dovoli kmetom streljati zajce, vsakemu na svojem zemljišču, dokler bo on lastnik lova. Bela vrana!

Š Samoumor gospodične. Gospodična Jernej Potočnik, hči bivšega mestnega občinskega in hranihičnega tajnika v Brežicah, gospoda Josipa Potočnika, si je pred par tedni zabolila bodalce v prsi, hoteč se zadeti v srce. Toda slučaj je hotel, da se je zadela le v želodec. Bila je takoj operirana, toda brezuspešno, dne 11. t. m. je po hudih bolečinah umrla.

Š Samoumor 11-letnega dečka. V St. Ilj pod Turjakom se je pred blizo enim letom preselila ruska rodbina iz Kavkaza. Na pustni torek letos so se igrali otroci te rodbine prav veselo celo popoldne. Starši so imeli obisk. 11-letni deček je prišel v sobo in skušal streti jaje v roki. Ko se mu to ni posrečilo, poskusi še njegov mlajši brat. Pri tem jima pade jajce na tla in mati ju pokara. Deček zapreti z roko, češ: »Le počakajte!« in odide v čumnato, kjer se obesi na klučko od vrat. Ničeven vzrok sicer, toda treba je poznati mladega Rusa natančneje. Bil je za svoja leta nenavadno velik in močan, zelo nadarjen, a vedno zamišljen. Poznali so ga kot zelo rahločutnega. Poleg tega se je zelo zanimal za burne dogodke v svoji slovanski domovini in rad čital časopise s tistimi strahovitimi popisi umorov, samoumorov itd. Ni dvomiti, da je to vplivalo tako silovito na rahlo mlado dušo, da se je v takem trenutnem razpoloženju odločil na ta korak.

Š Umrl je v Ločah dne 21. t. m. Jernej Detiček, po domače Mejovšek, brat notarja Detičeka v Celju. Bil je naroden mož, pridjen gospodar in cerkveni ključar trideset let. Naj v miru počiva!

Ljubljanske novice.

lj Javno predavanje. Prihodnji torek dne 26. februarja predava v »Slov. kršč. soc. zvezi« gospod kanonik Janez Sušnik.

lj Dr. Tavčarja hoteli smo z ozirom na to, da nam sploh ni več nevaren, pustiti v miru, da se od svoje »farske gonje« malo odpohije. A ker le hoče imeti odgovor, evoga ga: Gentleman dr. Tavčar je še pred nedavnim časom mogočno izjavil, da ne sedi pri mizi »klerikalnih« poslancev. No, čas je prišel, ko res ne bo niti mogel sedeti pri tej mizi, ker za državnega poslanca sploh več voljen ne bo. Slučaj pa je nanesel, da dr. Tavčar kot dež. odbornik in ljubljanski drž. poslanec ob slovesni otvoritvi domobranske vojašnice ni mogel sedeti poleg oficirjev, ker ni bil vabljen. Ko smo ga javno po vzroku vprašali, postal je nakrat tako nervozen, da se je začel na silno razdražen način zagovarjati v »Slovenskem Narodu«. Ker se za vse to njegovo zabavljanje ni nihče zmenil, začel je »Narod« končno napadati častniški zbor domobranskega pešpolka, tako da so morali le-ti staviti na odgovor g. Pustoslemška kot »Narodovega« odgovornega urednika. Vidite, dr. Tavčar — vi ste šefredakter »Slovenskega Naroda«! Razjasnite nam vendar, zakaj da niso častniki Vas stavili na odgovor?! Na ta način je dr. Tavčar zvedel, da častniški zbor pri vabilu k slovesni otvoritvi domobranske vojašnice sploh na njega ni mislil, ker je vabil le reprezentante, — in da častniški zbor proti dr. Tavčarju ničesar nima. To je dr. Tavčar pustil na dolgo in široko v uvodnem članku (!) razbliniti v »Slov. Narodu«, dasi bi mu bili mi to lahko sami povedali, brez vsacega ropota. A s tem še vedno ni rešeno vprašanje, bi li bil častniški zbor dr. Tavčarja povabil, ako bi bil na njega mislil. Da pa ne bo dr. Tavčar previsoko letal, povemo mu kratko: Dr. Tavčar je bil januarja meseca 1906 od dveh domobranskih častnikov kot gentleman diskvalificiran. Seveda častniški zbor, kakor smo svoj čas potoma poročali, ga res ni diskvalificiral, ker to ne spada v področje častniškega zbora, marveč v področje istih gg. oficirjev, ki sta se imela z njim baviti. »Slovenec« in »Naš List« sta že januarja meseca 1906 to dr. Tavčarju sporočila v taki obliki, da ju je dr. Tavčar tožil, a je potem tudi tožbo brezpogojno umaknil, ne da bi bil dobil kakega zadoščenja. Napadel je dr. Tavčar že obilo kolegov in poštenih mož v »Slovenskem Narodu«, a kadar se je izkazalo, da so napadi neosnovani, ni našel besedice opravičenja in takrat ni pisal o »Narodovi« »svoji« in »razkrinkani sodrgi«. Calumniare audacter, semper aliquid haeret. Sedaj pa vprašamo: Postopa li tako pravi gentleman? In v očigled vsega tega trdi »Slovenski Narod«, da ima liberalna stranka malo takih mož, kakor je dr. Tavčar. No, mi nimamo nič proti temu! Tako smo Vam brez fraz mirno povedali, kar ste izzvali.

lj Pevskemu društvu »Ljubljana« so odpovedani prostori v »Narodnem domu« in se mora društvo do 1. aprila izseliti. Društvo je svojo stanarino redno plačalo, zato je vse radovedno na vzrok take odpovedi.

lj Slovenske lovce, zlasti ljubljanske, uljudno vabimo na priateljski sestanek ki se vrši v sredo, dne 27. svečana t. l. ob 8. uri zvečer v salonu hotela »Ilirije«. Predmet:

ustanovitve »Ljubljanskega lovskega kluba.« Za predpripravljalni odbor: dr. Ivan Lavrenčič.

lj V pokoj stopi poveljnik 44. domobranske inanterijske brigade generalmajor Feliks Bonieau.

lj Shod privatnih uradnikov v nedeljo dne 24. februarja t. l. se ne vrši v »Mestnem domu« marveč v mali »čitalnični dvorani« »Narodnega doma«, ker je dvorana v »Mestnem domu« oddana za ta dan zadruzi krojačev. Zborovanje se prične ob polu 11. uri dopoldne ter so povabljeni interesovani krogi k prav obilni udeležbi.

lj Za dobrodelno prireditev ki se vrši v soboto dne 2. marca na korist »Kranjski podružnici avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih« pojavlja se tudi med občinstvom izven Ljubljane mnogo zanimanja. Kakor smo že poročali sodelovala bode virtuozi in na goslih, Marija Concha baronica Codelli ki bode igrala Sarasatejeve »ciganske ples«. Gospica Erna Povše, hčerka državne poslanca in komercialnega svetnika Fr. Povšeta, pela bode arijo iz opere »Traviata«, valček iz operete »Netopir« in Goldmarkovo skladbo »Studenček«. Mlada pevka odlikuje se tako po svojem zvonkem glasu in čistih kolo-raturah, kakor po dovršenem petju, ki je polno življenja in temperamenta. Popolni vojaški orkester, ki ga je c. kr. pešpolk št. 27. dal zadovoljno na razpolago, izvajal bode dve za Ljubljano novi skladbi, Goldmarkovo Ouver-turo »Sakuntala« in Griegovo suito za orkester »Sigurd Jorsalfar« Slednjo tvorijo trije deli, predigra, intermezzo in slavstvena koračnica. Slednjič pa bodo otroci slovenske družbe ob spremljevanju oddelka vojaške godbe izvajali ljubke ples in igre. Tako dve petletni deklici »ples metulčikov«, na kateri bode električen reflektor razspal pestre boje. Albanci nam v svojih krasnih nošah zaplešejo svoj narodni ples, Čehi »Besedo«, dočim bodo štirji ljubki pari v rokoko-kostumih izvajali Menuette. Posebno izborna mlada plesalka pa nam v brhki španski noši predočijo narodni ples »la Gitana«, pri kateri jo na gitari in tamburinu spremljata dva rojaka. — Z ozirom na veliko udeležbo, ki jo je pričakovati tudi z dežele, vrši se dobrodelna prireditev v veliki dvorani hotela »Union«, ki je za take prireditve posebno primerna, ker je akustična in ker se z vseh prostorov, tako osobito tudi z balkona in galerije dobro vidi in čuje vse točke.

lj Insolventen je postal tukajšnji lekarnar Moric Mardetschlager.

lj Dobro jo je pogodil. Znano je, da imajo berači petek za svoj dan in takrat hodijo od hiše do hiše in pritiskajo na kluke, kar se da. Posebno iznajdljivi za dobra srca so pa oni, ki bi lahko svoj kruh še z delom prislužili, a jim bolj ugaja ta stan. Le-ti potem običajno krajcarčke poženo po grlu po raznih zganjar-jah. Baš teh nadležnežev se je neki gospod v zadnjem času prav dobro odkrižal. Kdor ga je prišel poprositi, je sicer obdaril vsacega, toda ne z denarjem, ampak z znamkami, s katerimi je lahko hodil jest potem v ljudsko kuhinjo. A glej čudo! Gospod je imel kmalu mir; kajti hodilo je še k njemu par res potrebnih starečev in ženic, ki so tudi znanke vedno sprejemali s hvaležnostjo, a drugi njegovi obiskovalci so pa kar nenadoma izostali, ter se sedaj jeze nad to iznajdbo in le če bi se uvelo v ljudski kuhinji žganje, jih dobi dobro-srčni gospod zopet nazaj, sicer pa ne.

lj »Društvena godba ljubljanska« priredi jutri v vinski kleti hotela »Union« svoj društveni koncert za člane. Začetek ob pol osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin.

g Tvrška Schneider in Verovšek je izdala svoj nov sestavljene in dopolnjeni slovenski cenovnik za stroje, orodje, stavbne, pohištvene ter instalacijske predmete. Jezik je čist, termin dobri.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŠKANDALI NA OGRSKEM. Budimpešta, 23. febr. Vlada bo pozvala bivšega ministrskega predsednika Tisza naj da natančni račun o dispozičijem zakladu 200.000 K. Iz aktov se razvidi, da je bivši trgov. minister Vörös sam vzel 19.422 K. Ko mu je neki sekcijski šef omenil, da to ne gre, mu je Vörös dejal: »Kaj Vas to briga, jaz razpolagam z denarjem« in je sekcijskega šefa prestavil.

BOLEZEN DR. LUEGERJA. Dunaj, 23. februarja. Časopisje v uvodnih člankih pozdravlja dejstvo, da se dr. Luegerju zdravje vedno bolj boljša.

SESTANEK DALMATINSKIH ŠKOFOV. Zader, 23. februarja. Danes so se tu v zadevi glagolice in vaticanskega odloka sestali dalmatinski škofje.

METEOROLOGIČNO POROČILO ZA KRANJSKO. Dunaj, 23. februarja. Večinoma jasno, lahni vetrovi, temperatura le malo spremenljiva.

Razne stvari.

Velika nesreča na morju. Ponesrečena ladja »Berlin« je pripadala družbi »Hoek-van-Holland Line«, ki vozi dvakrat na dan med Londonom in Amsterdamom, ter je bila najlepši parnik te družbe. Ta proga je veljala za jako varno, zato je pa nesreča še bolj prese-netila. O nesreči dohajajo zdaj podrobna poročila. Čakalnice v Hoek van Hollandu so priredili za mrtvašnico. Na ponesrečeni ladji se je vozil kot potnik kapitan Packeson, ki se je rešil. Pripovedoval je, da je bila noč strašna, kakoršnih ni veliko doživel. Zato je hodil oblečen na krovu. Opazili so že luč svetilnika, kar so začutili močan sunek. Packeson je še videl,

da sta zginila kapitan in krmar v vodi. Kaj se je potem zgodilo, ne vé. Ko se je zavedel, se je nahajal v morju obdan od lesenih kosov. Packeson je ležal približno eno uro v ledeni vodi. Kakih sto ljudi je videl, da stoje na krovu, ko je padel v morje. Packesona so odvedli v bolnišnico, kjer je izjavil, da je kriva nesreče pomorska oblast v Hoeku, ker so bile svetilke napačno postavljene, tako da je bila ladja »Berlin« zapeljana in je zavozila v molo. Rešeni kapitan tudi dolži obmorsko prebivalstvo brezbrzičnosti in pa, da ni dovolj energično postopala pri rešitvah delih. Sicer je več ladij poizkušalo priti do ponesrečene ladje, na kateri so potniki upili, mahali z rutami, a zaman. Zaprl so tri nastavljenice pomorske oblasti, ker so ropali mrljice. Na več mrtvih truplih, ki so jih morski valovi priplavili na obrežje, so našli sledi roparjev. Poročalo se je tudi, da se je ponesrečil na »Berlinu« naš rojak Naval Pogačnik, a se je to poročilo dementiralo. I in pol ure je 141 ljudi čakalo na rešitev v najobupnejšem položaju, predno so jih zagnil morski valovi.

Danes popoldne smo dobili poročilo: Rešenih oseb je 15. Med utopljenici je en del neke nemške gledališke družbe. Vsa imena utopljenecv še niso znana, gotovo pa je, da Naval Pogačnika ni med ponesrečenimi. Ponesrečena ladja je vozila mnogo dragocenosti, tako n. pr. neki okrasek dijamantov, vreden okoli 20 milijonov kron. Po dragocenosti bodo šli potapljalci.

— **Deček morilec.** Desetletni šolarček Weit v Oberkirchen na Nemškem je umoril svojega šestletnega tovariša. Sprla sta se pri igri. Truplo umorjenega tovariša je morilec vrغل v potok.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 806 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Neba	Padačina v 24 urah v mm
22 9. zveč.	29 2	3 8	sl. svzh.	del jasno		
23 7. zjutř.	730 7	9 9	brezvetr.	megla	0 0	
23 2. pop.	730 0	0 0		jasno		

Srednja včerašnja temp. — 3 4°, norm. — 0 5°.

Orehe . . . 362 1—1
suhe gobe
kumino . .
oves . . .
sploh vse **dež. pridelke**
kupi **Anton Koleno v Celju.**

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zoborčistił. sredstvo
Seydlin Izdelovatelj O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7.

Poškusite in priporočite izdelke
Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

VITA
naravna mineralna voda
Najčistejši Natron-vrelec.
Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobillici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarih v sapniku ali prebavnih organih.
Glavna zaloga v Ljubljani pri **Mihaelu Kastnerju.** Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah 199

Javna zahvala in potrdilo.

Podpisani Fran Maver potrjujem, da sem imel več let škrofelnje. Iskal sem pomoči v bolnici in pri raznih zdravnikih, a nikdo mi ni mogel pomagati. Konečno sem se obrnil na g. **Štefana Berganta**, lastnika „Čoketove vode“. Pil sem prav pridno to vodo ter deval na vrat obkladke, in zdaj sem popolnoma zdrav. »Čoketovo vodo« torej vsakomur najtoplejše priporočam, kdor trpi na tej bolezni.

376 1—1 **Fran Maver.**

Zahvala.
Povedom nenadne smrti moje iskreno ljubljene, nepozabne soproge, gospe
Marije Sirc
izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo za izkazano mi sočutje. Imenoma se zahvaljujem prečastiti duhovščini, nadalje stanovskim tovarišem, ki so prihiteli od blizu in daleč, za gniljivi nagrobni, gospodom zastopnikom slamaške tovarne in pivovarne, vsem udeležnikom iz Kamnika, kakor tudi tržanom iz Velikega in Malega Mengša, ki so v tako obilnem številu spremili nepozabno pokojnico k večnemu počitku. Iskrena hvala tudi vsem darovalcem prekrasnih vencev in onim, ki so mi ustno ali pisмено izrazili svoje sočutje. Vsem in vsakemu posebej se opetovano najiskrenejše zahvaljujem, proseč, da ohranite nepozabno pokojnico v blagem spominu.
MENGEŠ, 22. febr. 1907.
377 **Peter Sirc, učitelj.**

Zahvala.
Za vse neštnevilne dokaze sočutja, ki so nam došli na tako iskren način že med boleznijo kakor tudi ob smrti naše dobre, nepozabne matere, tašče, stare matere, gospe
Barbare Ferlinc, vdov. Svetic, roj. Ločnikar
izrekamo tem potom vsem sorodnikom, znancem in prijateljem svojo najtoplejšo zahvalo.
Posebej se še zahvaljujemo veleč. gosp. dekanu Lavrenčiču za mnoge tolažilne obiske ob bolezni in za zadnje spremstvo, ostali čč. duhovščini in čč. oo. frančiškanom, vsem gg. uradnikom, vsem meščanom, sl. pevskemu društvu „Lipa“ za ganljive žalostinke, sl. „Čitalnici“, slav. gasilnemu društvu in sploh vsem, ki so nepozabno rajnico spremili k zadnjemu počitku.
Bog povrni stotero vsem! 342
Globoko žalujoči ostali.

Zbor bogoslovskih profesorjev sožaljem naznanja, da je prečastiti gospod
dr. Matija Leben
častni kanonik, profesor v pokoju
snoči ob 11. uri, v 92. letu starosti, po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb bode v nedeljo, dne 24. februarja, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Wolfve ulice št. 6.
Blagi rajnik bodi priporočen vsem duhovnikom, prijateljem in znancem v pobožno molitev.
V Ljubljani, dne 23. februarja 1907. 380

Zahvala.
Za blago in iskreno sočutje in vsako dobrotljivo pomoč v bolezni rajnce
Ane Gregorec
ter za obilo udeležbo pri njenem pogrebu vsem prijateljem in znancem, prijateljicam in znankam, posebno pa za venec občinskim odbornikom, katerega so podarili ter tako rajnico slovesno počastili.
Bog naj jim povrne!
MENGEŠ, 22. febr. 1907.
369 **Žalujoči ostali.**

Zahvala.
Najtoplejšo zahvalo izrekamo tem potom vsem sorodnikom prijateljem in znancem za obilne dokaze sočutja ob smrti prečastitega gospoda
Andreja Stritar, zlatomašnika.
Posebno se še zahvaljujemo preč. g. dekanu I. Lavrenčiču za spremstvo in ganljivo-tolažljiv cerkveni govor in slovo rajnkemu, duh. svetniku M. Poču za mnogokratni obisk in tolažbo med boleznijo in drugi čč. duhovščini. Zahvaljujemo se dalje visokorodnemu g. baronu Apfaltrera iz Križa, Marjinima družbama, slav. požarni brambci za častno spremstvo, domačim pevcem za gniljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in sploh vsem župljanom, ki so s svojo obilno udeležbo pri pogrebu pokazali svoje spoštovanje in ljubezen do pokojnika.
MOSTE, 19. febr. 1907. 366
Žalujoči sorodniki.

Marija Tobajc
snoči ob polu 9. uri, po daljši in hudi bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajoče v starosti 39 let mirno zaspala v Gospodu.
Pogreb drage rajnice bode vršil jutri v nedeljo, dne 24. t. m. popol. ob 3. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na pokopališče k sv. Križu.
Bodi ji blag spomin.
LJUBLJANA, 23. febr. 1907.
379 **Žalujoči ostali.**
Brez posebnega obvestila.

Priden, pošten **mladenič išče** službe kot 352 2—2

hlapec ali delavec.

Oglasiti se je pri našem upravnistvu in navesti: Kakšno delo in mesečno plačilo.

„ČAS“
znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Naročnino sprejema upravnistvo v Ljubljani.

19 let staro dekle želi stopiti v službo
pri boljših poštenih ljudeh. — Zmožna je obeh dežel. jezikov, vajena vseh hišnih opravil. Nastop lahko takoj. Naslov pove upravnistvo „Slov.“ 363 1—1

Nad 250 od 10 do 20 let starih plodonosnih sadnih dreves
po ceni proda iz svojega sadnega vrta Jož. Cimerman p. d. Bajtar v Bizoviku št. 10, pošta Spod. Hrušica. 341 1—1

Panorama Kosmorama v Ljubljani
Dvorni trg št. 3, pod „Narodno kavarno“. Električna razsvetljava.

Od 24. febr. do všt. 2. marca 1907:

Grško.
Instrukcij
išče **visokošolec.** Poučuje tudi **steno grafijo.** 374 3—1
Več pove upravnistvo „Slovenca“.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo.
Edino pristen je **Thierryjev balzam** z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika špeciálna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3 60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlajo na:
Lekarnar A Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisoči originalnih pism gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah. 86 52—1

Mednarodna panorama Ljubljana, Pogačarjev trg.
— Podružnica iz Berolina. —
Razstavljeno od 24. febr. do všt. 2. marca 1907:
Drugo zanimivo potovanje čez **čilenske Kordiljere.** 364 1—1

Največja zaloga
čevljev za gospode, dame
in otroke ter športnih čevljev
iz najbolj slovitih
tovarn.

Julija Štor
Presernove ulice št. 5
Ljubljana.

Najpriležnejši devili sedanosti.

Angleški mazilo
črne, rujave in bele
barve.

Oddaja stavbenih del.

Za popravo podružne cerkve sv. Marjete v Kosezah se bodo oddala konkurenčnim
potom sledeča dela:

Zidarsko delo	K 3320 61
tesarsko	1509 73
mizarsko	349 00
plekarsko	60 00
steklarsko	33 79

Skupaj K 5283 13

Ponudbe je vložiti do dne 2. marca t. l. do 12. ure dopoldne pri podpisnem uradu,
kjer so tudi na ogled razgrnjeni pogoji in troškovnik z načrti ob uradnih urah dopoldne od 8.—10. ure,
popoldne pa od 2.—3. ure. 3° 3-3

Županstvo občine Zgornja Šiška,
dne 16. februarja 1907.

Slovila, moderno urejena
tovarna
G. SKRBIČ
Zagreb, Ilica 40

priporoča svoje obče poznate solidne in cene
žaluzije, lesene in
platnene **rolete**, le-
sene in železne za-
tvornice za izlozbe
in prodajalne,
ter prosi naj slavno p. n.
občinstvo obrača vedno
večjo pozornost na to so-
lidno tovarno.

Ceniki in proračuni na
zahtevo zastoj.

Osební kredit za
uradnike, častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzorciji Uradniškega
društva za hranilne vloge
in predume dovoljujejo
posojila na osebni kredit
pod najzmernejšimi pogoji
tudi proti dolgoletnim od-
plačilom. Posredovalec so
izključeni. Naslove kon-
sorcijev naznani brez-
plačno osrednje vodstvo
Uradniškega društva na
Dunaju, Wipplinger-
strasse 25. 720 39-39

VABILO na VII. redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Št. Jurji pri Kranju,

registr. zadruge z neom. zavezo, ki se bo
vršil v nedeljo, dne 3. marca t. l.
ob 3. uri popoldne v posojilniških
prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

360 1-1

Načelstvo.

Izurnjene, zanesljive

lesne delavce

ki žele trajnega dela, sprejme proti akordni
plači **A. Ritter von Lanna'sche**
Forstverwaltung Grünau bei
Gmunden, Zgor. Avstrijsko. Eventualna
vprašanja v nemškem jeziku naj se poš-
ljajo naravnost na imenovano gozdno upravo.
343 3-2

Št. 6745.

Razglasilo.

Izkazalo se je, da decimalne tehtnice, ki jih morajo imeti prodajalci premoga na
voze, ne odgovarjajo svojemu namenu, ker jih radi vremenskih razmer, tresenja pri
voznji in radi težave, najti vsakokrat primeren vodoraven prostor, kamor bi se jih pri
uporabi postavilo, ni možno vzdrževati pravih.

Zato je občinski svet ljubljanski v svoji javni seji dne 6. t. m. razveljavil §§ 2.,
4. in 5. določil za prodajo premoga na drobno z dne 8. junija 1898, št. 20419 vkolikor
se ti §§ tičejo decimalnih tehtnic in njih uporabe. S tem so torej te tehtnice odpravljene.

Tem strožje se pa prodajalcem premoga naroča, da se pod lastno odgovornostjo
redoma prepričujejo pri napolnjevanju vreč, se je li djalo notri dovolj premoga in da
skrbe točno za tako plombovanje napolnjenih in stehanih vreč, da jih ne bo mogel
nihče pred prodajo odpirati in zopet s plombo zapirati. Slednje je pa mogoče, če plomba
že sprva ni dovolj krepko vdarjena bila.

Mestni magistrat se bo od slučaja do slučaja sproti prepričal, imajo li vreče na-
kazano težo in nedotaknjene plombe; in če se spozna, da ne, klicalo se bo v prvi vrsti
dotičnega obrtnika samega. 368 1-1

Mestni magistrat ljubljanski, dne 10. febr. 1907.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem z da-
našnjim dnevom **otvoril** svoj na novo opremljeni

fotografski atelje

v Ljubljani, Wolfve ul. 6 (poleg frančiškanskega mostu).

Izgotavljal se bodo vsa dela v to stroko spadajoča, kakor fotografi-
ranje oseb, skupin, pokrajin za razglednice in drugih predmetov v vsaki
velikosti in obliki. — Zagotavljajoč najnatančnejšo, fino izvršitev slik po
primerni ceni, se vljudno priporočam za obilna naročila. S spoštovanjem

Franc Kunc, fotograf.

378 1-1

Vsa zunanja naročila se točno izvršujejo, ne računši potnih stroškov.

Štev. 2476.

Josip Rojina,

civilni in vojaški krojač, Ljubljana, Šelenburg-
ove ulice, nasproti glavne pošte

priporoča elegantne **obleke** po najnovejšem an-
gleškem kroju **sistem »Premier«** lično izvršene
in natančno po najnovejši modi.

V kratkem bode hoteli zameniti težko zimsko
obleko z lažjo. Poskusite toraj in prepričali se bote
o moji solidni postrežbi.

Uniforme vseh vrst se izvrše iz pristno bar-
vnega sukna najnatančneje.

Plašči (pelerine) za častnike, turiste, lovce
itd. iz najbolj nepremočnega lodna so vedno v zalogi.

Najnovejša moda.

Solidna postrežba.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnih zdravnikov:

1. v Grosupljem, sodni okraj Ljubljana in
2. na Trati sodni okraj Škofjaloka.

Z vsako teh služb je združena plača 1600 K in aktivitetna doklada 200 K. —
Zdravniku v Grosupljem je vrhu tega okrožje pripravljeno dati primerno podporo.

Prosilci za ti službi naj pošljejo svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru do
1. aprila 1907 ter dokažejo svojo starost, upravičenje do zvrševanja zdravniške
prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje
službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki
bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1907

356 3-1

Oklic!

Vsled sklepa c. kr. okr. sodišča v Ljubljani, 15./II. 1907, opr. štev. A $\frac{147}{8}$ se bodo

javno prodajale v **ponedeljek 4. sušca 1907** od 9. do
12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne
v **zapuščino veleč. gospoda stolnega dekana Andreja Zamejca**
spadajoče premičnine, Pred škofijo h. št. 5, I. nadstropje.
LJUBLJANA, 20. svečana 1907.

Dr. Fran Vok,

c. kr. notar kot sodni komisar.

347 2-1

Razglas.

Razpisuje se mesto

nadredarja

v **Trbovljah.** Nastop službe je 15. april t. l. Plača 80 kron mesečno,
obleka in prosto stanovanje. Prosilci morajo biti slovenskega in nem-
škega jezika v govoru in pisavi zmožni. Prednost imajo dosluženi orožniki.
Prošnje naj se pošiljajo do 30. marca t. l. na županstvo Trbovlje.

Županstvo Trbovlje, dne 17. febr. 1907.

367 3-1

Roš, župan.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovlj.
1. 1882.

v Ljubljani
podrejena škontraciji „Zadruga
avne“ v Celju

Ustanovlj.
1. 1882.

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hranil-
ničnega urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

273 33

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906. **K 11,325.728'62.**

Stanje hran.

vlog **K 11,060.920'20.**

Denarni
promet

K 50,486 935'14.

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrugnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/4 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortiza-
cije; na menico po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizo-
vanja dolga.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. šte. 351. Usnje za voščene s
močnimi podplati K 9-50.
Pred. šte. 361. Boxcalf s angleškimi
podplati K 12-50.

Pred. šte. 690. Irhovina s šivanimi
podplati K 6-—.
Pred. šte. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

Pred. šte. 747. Cheorette s šivanimi
podplati K 9-—.
Pred. šte. 745. Glasgow Chevreau s
močnimi podplati K 11-—.

Pred. šte. 553. Sabakid K. 10-50
567. Boxcalf K 13-—
610. Lakovina K 12-—
(1323 19)

Paramente

je mogoče kupiti po ceni in ugodno le di-
rektno pri firmi 0-0

Josip Neškudla

protokolirana veletrgovina in tovarna v
Olomucu (Kraljestvo Češko.)

Priloga po zelo nizkih cenah bogato vezene paramente v
vseh barvah in slogih: kazule, pluvijale, dalmatike,
vela, nebese, bandera, zastave, preproge, pre-
grinjale, albe, rokete itd. pod jam-tv-m tr. enosti;
nadalje v lastnih delavnicah narejene kelije, ciborije,
monstrance, svečnike, lestence itd. s krasno opravo
strogo po cerkvenih predpisih.

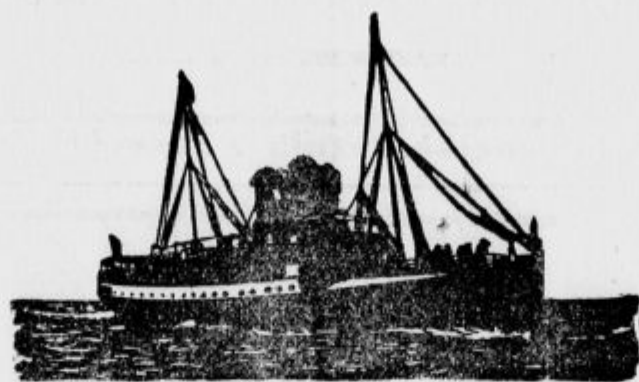
Navodila zavoda.

Podpisani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi po-
dražil solidno blago za 20%, t. j. za petino prvotno ceno;
radi tega se dolo predmeti poton direktnega naročila v
Olomucu ceneje, kakor jih ponujajo v svojih cenikih kon-
kurenčne črke in nemške firme.

Ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Plačilni pogoji ugodni.

Paramenti se pošiljajo na ogled franko.

„Kunard Line“ Trst-New-York

je najpripravnější, najcenejša in najboljše pot
iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne
prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni,
varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljše. Pojasnila daje
in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slo-
m-škove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.**

346 1

Pozor! Čitaj! Pozor! Pakraške želodčne ::: kapljice :::

Staro slovito, izvrstno delujoče sred-
stvo pri boleznih v želodcu in črelih, —
osebito se priporočajo — pri zaprtju in
nerednem odvajanju — pehanju — kon-
gestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Ne-
dodostno sredstvo za vzdržanje dobrega
prebavanja. 2444 10-9

Delovanje izvrstno, uspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanaajsto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Apofag

odstrani zanesljivo v 2 dneh
kurja očesa, bradavice in žulje.
Proti vposlatvi 1 20 K pošlje
tako kot vzorec brez vrednosti.
3 kom. franko 3 K.

Lekarna „Einhorn“ —
v Welsu št. 70 na Gor. Avstr.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Udlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Udlikovan z zlato kolajno in križcem v
Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**
v izdelovanje vsakovrstne

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
svojo zalogo

posebno na havelke v največji izbi po najnižjih
cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega orožstva tolesniških uradnikov.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York

je **proga**

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpom in New Yorkom, so snažnost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec **vožnjo čez Kanado**, katere pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 46-2

Solidno delo!

Nizke cene!

Josip Stariha

692 F. S. Nelli-jev naslednik 52-30

Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča pred. duhovščini
in slavnemu občinstvu v Ljub-
ljani in na deželi za vsa

kleparska in
vodovodna

dela kakor tudi za vsa v to
stroko spadajoča popravila.

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tovarna. — Ustan. pred 100 leti

Fr. Šupevc

priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne tebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škaflih in škafih v poljubni veli-
kosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosah
in suho sntovje, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
pošteno postrežbo.

1550 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Pri nakupovanju

— suknenega —
in manufakturnega
blaga

se opozarja na trdiko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

811 52-25

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja za-
loga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov
domačega izdelka. — Velika izber klobukov,
kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega
drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz
tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim
blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplo
pred. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele,
posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali
prihajate nazaj. — Predno si nakupite obleko, ogledjte
si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam
najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence.
Z veleposilovanjem 2519 52-15

Marija Rovšek, trgovka,
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ,
I. Wipplingerstr. 22.
(Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvstva zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na
4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % ban-
kovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskonti menic same
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-89 prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

HLODE!!

kupuje po najugodnejših cenah
proti gotovini parna žaga **DEGHENGI**
v Ljubljani, in sicer:

smrekove od 30 cm debele naprej kub. met.	K 19-50
jelkove „ 30 „ „ „ „	K 18-50
borove „ 30 „ „ „ „	K 18-—
hrastove „ 30 „ „ „ „	K 38-—
„ plohe „ 8 „ „ „ „	K 70-—

pod mero in sicer od 22 do 29 cm de-
bele in škartne hlode 1/3 manj.

Postavljeni franko Ljubljana, državni kolo-
dvor Šiška. 225 32

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustrovan
glavni cenik z nad 1000 slikami vseh
vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur
z znamko Roskopf, Hahn, Omega,
Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh
vrst solidnih zlatih in srebrnih po-
izvirnih tovarniških cenah.

Nikel, remont. ura K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
črna jekl. rem. ura 4-
švic. izvir. Roskopf pat. ura 5-
Ooldin rem. ura „Luna“ kolesje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-60
odlep. verižica z rinitico 11-50
na pero in karab. 15 gr. težka 2-50
ura s kukavico K 3-50, budilka K 2-00, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro Sletno pismono jamstvo!
Nikah rislo! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanna Konrad** v Mostu
1789 (Brüx) št. 654, Češko. 199 53

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča uradniškim rodbinam

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.
Prešernove ulice šte. 4. 163 52-5

Popravila točno in ceno.

C. kr. oblastveno potrjeno
učilišče za krojno risanje

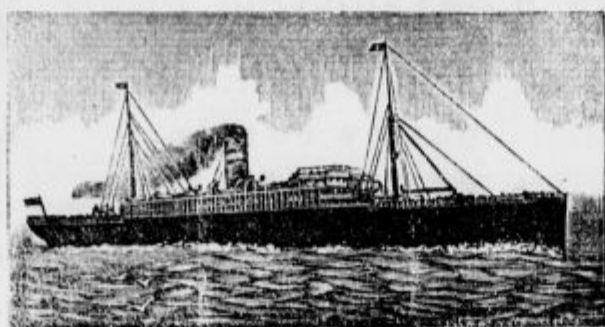
Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg šte. 28.

Dobi se tudi kraj
po životni meri.

20 104-11

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-7

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Franco Keber
urar in trgovec z zlatino in
srebrnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12

Zahtevajte veliki najnovejši cenik,
ki ga vsak dan razpošiljam brez-
plačno in poštne presto.

FERDO PRIMOŽIČ,

mizarski mojster,

Ljubljana, Hilšerjeve ulice šte. 5

izdeluje vsa stavbena in pohištvena dela, oprave gostiln, hotelov in prodajalnic.
Priporoča se osobito prečast. cerkvenim predstojništvom za napravo spovednic, klečalni-
kov, klopij in omar za paramente. — Načrti in proračuni brezplačno.
Poskrbi vse vrste parkete, deščice za tla, prevzame polaganje istih in poprave
starih podov, kakor tudi veščenje in snaženje istih tu in na deželi. Prodaja in po-
šilja tudi po pošti domače voščilo (kuhani vosek). 139 10-8

Solidno delo, točna in cena postrežba.

DEFAFF-ovi šivalni stroji

so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó

neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**

Ljubljana, Mestni trg 9.

Kočevje, v gradu.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki

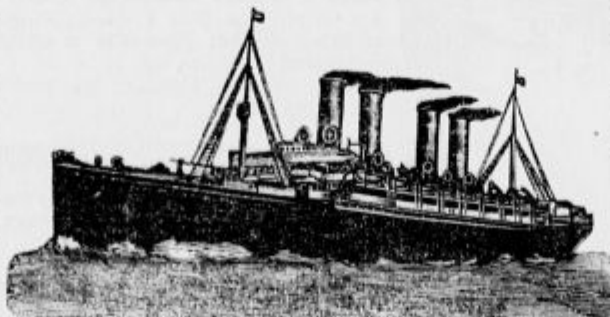
„Severonemškega Lloyd“

iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 25.8 52-16

Eduard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnita točno in brezplačno. Postrežba pošena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
zona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

Zal. žnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah

priporoča 112 52-6

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben
riziko. Doslej znano edino res-
zanesljivo sredstvo za pospe-
ševanje močne in nagle rasti
brade, las in obrvi je
moj eliksir za lase in
pomada za lase

2379

16 „**Piliosin**“.

Izreden učinek in prav kratkem
času. Cena steklenici ali lončku
gld. 1.—, gld. 1-50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße
šte. 3-45.

M. Podkrajšek,

frizer za dame in gospode

cesta Sv. Petra št. 35

priporoča veliko izbiro

vpletk (kit)

iz striženih in zmešanih las od
3 kron naprej. Z dežele za-
dostuje vzorec in cena. Vsa
lasna dela se izvrše v naj-
hitrejšem času.

Oddelek za dame s separatnim
vhodom. 202 6-6

FILIP FAJDIGA,

zaloga pohištva 962 52-28

Ljubljana,

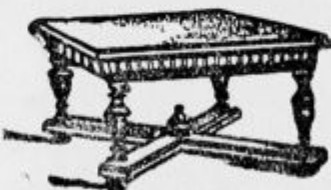
Sv. Petra cesta 19

priporoča svojo veliko

zalogo raznovrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

900 24

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1-40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v škat-
lah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarnе, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethstrasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po niski ceni

Zdravo in močno

DEKLE

za vsa hišna in kuhinjska opravila in

1 konjski hlapec

se takoj sprejmeta pri **grajščinskem** oskrbništvu **Gummschhof** v **Grabštajnu** pri Celovcu na Koroškem.

361 2-2

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani denar, čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in celo, koristi tedaj tudi zdravju.

Štirindvajset ur sem prej Močno drgnila, a glej! Jelenje čudovito milo Me brž te muke je rešilo.

2442 2 b

AUSTRO =

AMERICANA

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Kmetelka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Najboljše in najprejše Pojasnila daje se brezplačno.

Cena od Ljubljane do Noy-Jorka 80 gl.

Dr. Ferdinand Müller

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno v Celovcu

339 3-3

Kramergasse št. 1.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja dni **6** dni
izvrstna prilika za potovanje je in ostane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

„Amerika“ 24.000 ton
„Kaiserin Augusta-Victoria“ 25.000 ton
toraj še enkrat večji kakor do sedaj veliki parniki z 8-12.000 tonami

Pojasnila daje zastopnik: **Fr. Seunig,**
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa

iz prvih tovarn Avstrije: **Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.**

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

Adlerjevi pisalni stroji.

Geniki zastoj in franko.

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

obrnega pomožnega društva

registrovane zadrge z omejenim poroštvom

v Ljubljani, Židovske ulice števil. 8

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje **vsak delavnik** od 9. do 12. ure dopoldne ter od pol 3 do 5 1/2. ure popoldne s

4 1/2 %

obresti, brez odbitka rentnega davka, katerega **za vložnike društvo samo plačuje.**

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 126.305 K

22 26-9

365 4-.

Važno za zasebnike!

Dovoljujem si svoje častite odjemalce in slavno občinstvo mesta Ljubljane vljudno opozarjati, da pošiljam priljubljeno

Mengeško

: dvojno-marčno :
in bavarsko pivo

(zadnje je temno) v **zabojih po 25 poliliterskih steklenic** s patentnim ali probkovim zatvorom, zaboj po **4-50 K**

razen nedelj in praznikov, vsak dan na dom. Prijazna naročila sprejemajo se v mojej trgovini Spitalske ulice števil. 9 (tudi telefonično, št. telefona 138).

Proseč mnogobrojnih naročil bilježim z odličnim spoštovanjem

J. Buzzolini,
izdelovatelj salam in kranjskih klobas na par in trgovec z jestvinami.

Za organista in cerkvenika

se sprejme vzgleden samski mladenič; — rokodelec ima prednost.

Rn. šk. župni urad Sv. Marija-Brezno nad Mariborom (Fresen). 349 3-3

Lepa, suha bukova drva

seženj po **gld. 7-80** se dobé na skladišču tvrdke **Faleschini & Schuppler, Konjušne ulice 7.**

Vpraša naj se ravnotam pri hišniku **Alojziju Pittero.** 314 3-3

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont, ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičkim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno plombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šantir-pokrovom čez kolesje, 36 ur idoca (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5-., 3 komadi

K 14-., s sekundnim kazalcem K 6-., 3 kom. K 17-., v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10-., 3 kom. K 28-., s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 kom. K 35-.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 2461 20-17

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brux) št. 1157. (Ceško.)

Boгато ilust. centki s nad 3000 slikami se na sahtevo pošljejo gratis in franko.

Podružnica : v Spljetu. :

Delniška glavnica: : : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

priporoča k žrebanju dne 1. marca 1907:

Promese na Dunajske komunalne srečke à K 15-50, glavni dobiček K 400.000

Dalje srečke bazilika kurz circa K 25, " " " 30.000

" ogrskega rud. križa kurz K 30. " " " 30.000

53-29

Podružnica : v Celovcu. :

: Rezervni fond : : : : K 200.000. : : :

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi je nadalje pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Novem mestu, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Pristop samo iz pravega
davečnega sirupka.

Pred podrobnostjo se
stati.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljšo preizkušen. — Izvorno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek.

2622 20-10

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2469 150-26

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

PETER WERNIG

c. kr. dvorni izdelovalec orožja
Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec

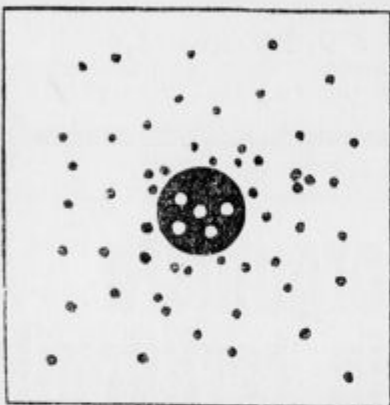
triumf-riefled pušk in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevni vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan. za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakar trocevke, lahke kot pero, odl. risance (stuce), dvocevne risance (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Mannlicherjeve schönauške risance, kakor tudi Weringove čveterocevke itd.

Ceniki zastoj in franko. 81 10-7

FR. ČUDEN,

urur in trgovec v Ljubljani. Samo nasproti frančiškanske cerkve.

Častiti gg. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga lepih zakonskih prstanov, uhanov s krasnimi briljanti itd.

Lepe stenske ure in budilke, jako lepe in nove oblike.

Največja izbira **namizne opreme, nastavkov** itd. v pravem srebru in China-srebru. Vse po **najnižjih cenah** in najlepši obliki.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem in posebej še cenik za China-srebro tudi po pošti franko in zastoj.

Zlata 14 kar. anker rem. ura, bje četrtinke in ure **gld. 75.**

Ista s trojnim zlatim pokrovom **gld. 95.**

Sliki enaka 80 g v zlatu težka, s tremi močnimi pokrovi, bje minute, četrtinke in ure, kaže mesece, tedne, dni in luno **gld. 230.**

Vabi in se priporoča za obilni obisk

131-12

Fr. Čuden,

urur in trgovec na drobno in debelo v Ljubljani
samo nasproti frančiškanske cerkve.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o uspehu nepremočljive masti za usnje

„Heveax“

294732-16 Prospekte pošilja
Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrv.
Glavna zaloga za Kranjsko: Fr. Szantner Ljubljana, Šelenburg ul. 4.

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljšo nepremočljivo mazilo za usnje, kar jih poznam. Kamilo Morgan, lovski pisatelj (častni predsed. „kluba strelcev“ na Dunaju.)

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za prevzete in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo** v **figuralni** in **navadni ornametiki**, **stavnbo** ter **portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbor steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **žično omrežje** na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodveru obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelivo, železna okna, železne stole itd.
Specijaliteta: valjčoni zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov. 1509 52-59

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir:

Telefon 154.

Delavnica:

Miklošičeva cesta št. 6

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoča dela v mestu in na deželi kot priznane reele in fine po najnižjih cenah. 765 52-20

Podružnice:

Praga z menjalnici: Oraben 25, Mala strana, Most ulica 17, Žižkov. Brno, Baden, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Ködlig, Novi Jičín, Pízen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-19

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Resor. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.